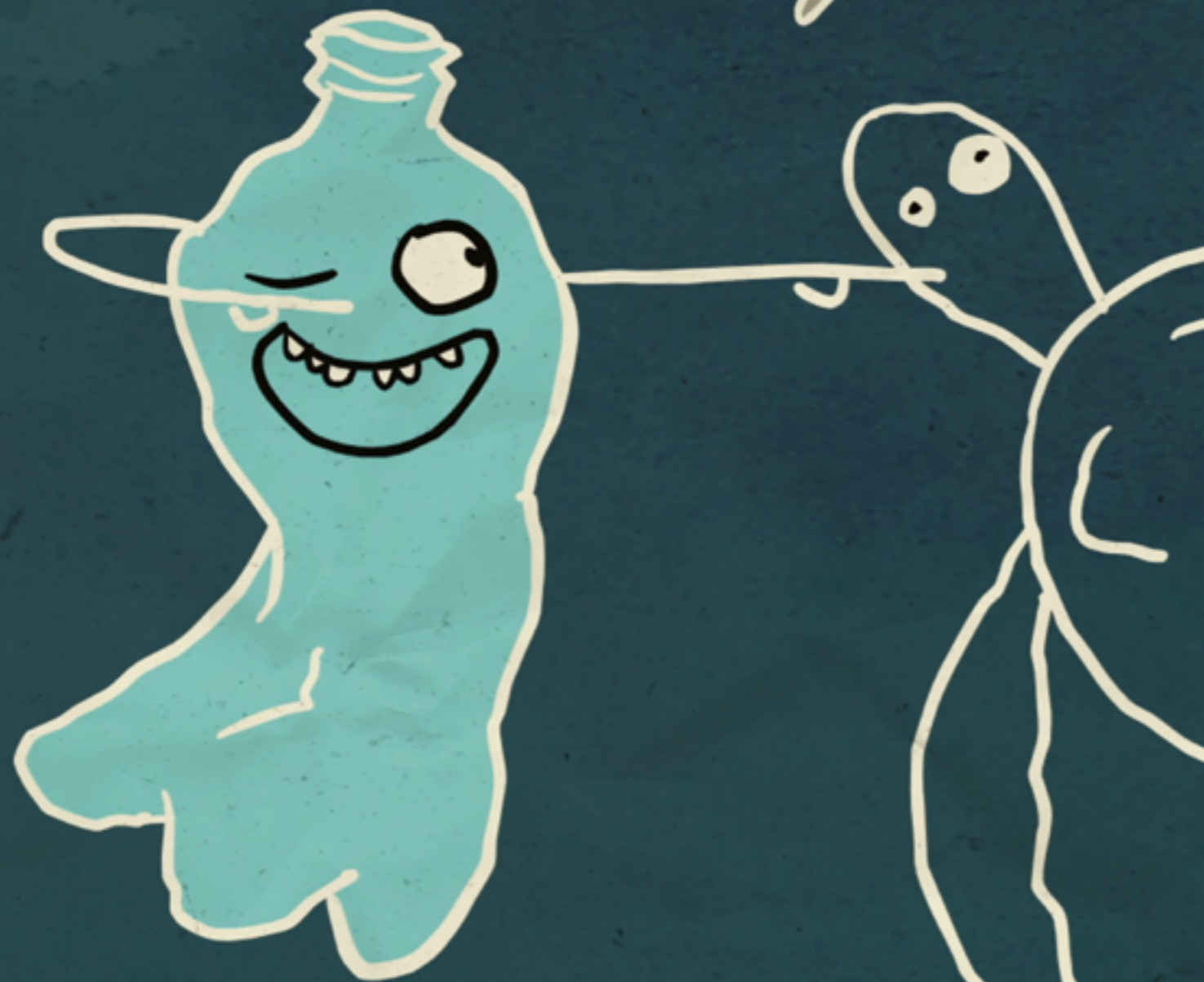

НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА УПОТРЕБАТА И ПОСТЕПЕННО ЕЛИМИНИРАНЕ НА ПЛАСТМАСИТЕ ЗА ЕДНОКРАТНА УПОТРЕБА В ЕВРОПА

 SEAS AT RISK

#breakfreefromplastic

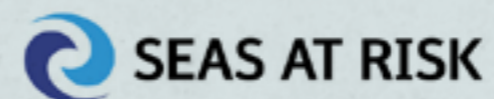

КАТАЛОГ ЗА НАЙ-ДОБРИТЕ ПРАКТИКИ

за амбициозно прилагане на **ДИРЕКТИВАТА ЗА ПЛАСТМАСИТЕ ЗА ЕДНОКРАТНА УПОТРЕБА**

Океаните са „сините бели дробове“ на нашата планета, генериращи половината от кислорода, който дишаме. Океаните абсорбират повече емисии на парникови газове, отколкото горите. Топлите и студените течения в океаните спомагат за регулирането на климата на Земята, което гарантира съхраняването на обитаемостта на нашата планета. Океаните ни осигуряват дъжд, храна и работни места. Това е от съществено значение за нашето собствено оцеляване и оцеляването на целокупния живот на Земята.

Благодарим на неправителствените организации от цяла Европа, дали безценен принос във връзка с набавянето на информация за най-добрите ефективни практики за намаляване на употребата и елиминиране на пластмасите за еднократна употреба и ангажирани с утвърждаването на безотпадна икономика и свят, свободен от замърсяване с пластмаси.

#breakfreefromplastic

Seas At Risk е най-голямата организация „чадър“ на неправителствените организации в сферата на опазването на морските ресурси в Европа, насърчаваща амбициозни политики на европейско и международно ниво. Целта на Seas At Risk е да увеличи изобилието на живота, разнообразието, устойчивостта на климатични въздействия и неузвимостта спрямо антропогенен натиск на моретата и океаните. Seas At Risk е член на Break Free From Plastic („Да премахнем пластмасите“).

<https://seas-at-risk.org/>

Seas At Risk с признателност благодари за финансовата подкрепа от ЕС. Съдържанието на настоящия каталог е в обхвата на едноличната отговорност на Seas At Risk. Не трябва да се счита, че съдържанието отразява позицията на финансиращите субекти.

Туитър: @SeasAtRisk
Уебсайт: <https://seas-at-risk.org/>

Break Free From Plastic е глобално движение, насърчаващо бъдеще, освободено от замърсяване с пластмаси. От стартирането му през септември 2016 г., над 2500 организации от цял свят се присъединиха към движението, настоявайки за ограничаване на пластмасите за еднократна употреба и изнамирането на трайни решения на кризата със замърсяването с пластмаси. Тези организации споделят общи ценности в контекста на опазването на околната среда и социалната справедливост, които ръководят тяхната дейност в качеството на глобална, единна визия.

<https://www.breakfreefromplastic.org>

Дата на публикуване: юли 2021 г.

Илюстрации: Wit and Wisdom

Преводач: Вашето име

Редактор: Фредерик Монгодин, ръководител на звеното, отговарящо за замърсяването на морските води в Seas At Risk.

ВЪВЕДЕНИЕ

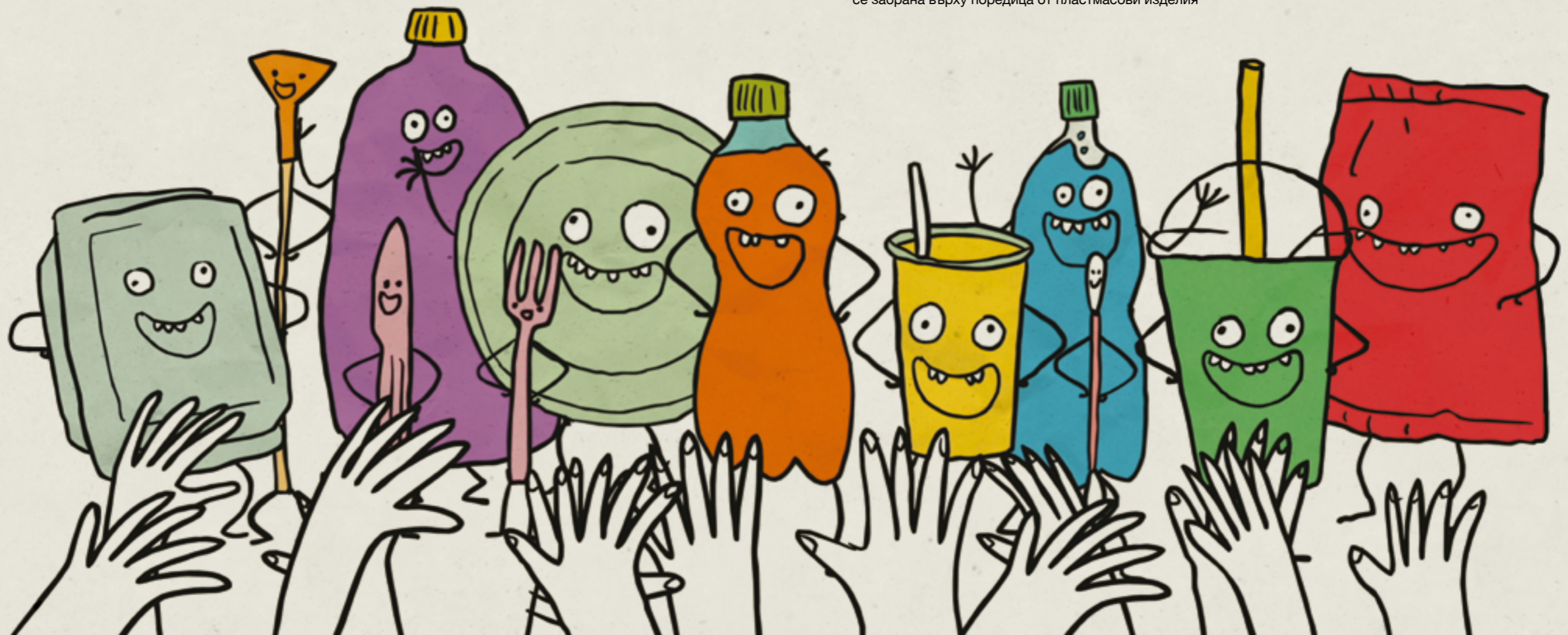
През последните десетилетия замърсяването с пластмаси се превърна в основна заплаха за околната среда, включително за живота в моретата и океаните. Нараства загрижеността на гражданите и държавните власти в глобален мащаб. Ужасяващи 8 милиарда тона пластмасови отпадъци проникват в океана всяка година, убивайки около един милион морски птици и 100 000 морски бозайници поради поглъщането на пластмаса. Попадналите в моретата и океаните пластмаси замърсяват водата и застрашават морските екосистеми в продължение на векове, преди в крайна сметка - ако изобщо - да се разпаднат.

Почистването на моретата и океаните от пластмаси е невъзможно. Единственият изход за бъдещето е промяна на системата, която да се справя със замърсяването с пластмаси при източника. Според проучване, публикувано от Seas At Risk през 2017 г., „Пластмасите за еднократна употреба и морската среда“, най-замърсяващите отпадъци по европейските плажове са изделия, изработени от пластмаси за еднократна употреба и изхвърлени риболовни пособия. На фона на рязко нарастващото глобално производство на пластмаси, приемането на ефективни решения за предотвратяване на замърсяването с пластмаси на откритите пространства придобива изключителна важност.

Европейският съюз играе водеща роля в борбата срещу замърсяването с пластмаси чрез своята стратегия за пластмасите и приемането на „Директива за намаляване на въздействието на някои пластмасови изделия върху околната среда“, известна също като Директива за пластмасите за еднократна употреба. Това законодателство, прието през юли 2019 г., има за цел да ограничи замърсяването на морската среда с пластмаси със 70% и е насочено към десетте най-замърсяващи пластмасови изделия в ЕС. Налага се забрана върху поредица от пластмасови изделия

за еднократна употреба, като пластмасови чинии, полистиролови съдове за храна и напитки, пластмасови сламки и прибори за хранене. Директивата, също така, изисква от държавите-членки: да постигнат амбициозни цели във връзка с намаляването на потреблението на други артикули като чаши и съдове за храна; да прилага разширена отговорност върху производителите на опаковки за храна и напитки, тютюневи изделия и обвивки; както и да се постигне 90% събираемост на пластмасовите бутилки за еднократна употреба.

Целта на настоящата публикация е да насърчи амбициозното прилагане на Директивата за пластмасите за еднократна употреба и да вдъхнови националните и местните власти, бизнеса и участниците в гражданското общество за ограничаване на употребата на пластмаси за еднократна употреба. В каталога са представени над 160 най-добри иновативни практики, които са вече внедрени и доказано успешни и могат лесно да бъдат възпроизведени в други географски райони и в по-широк мащаб. Най-добрите практики са събрани от 27 държави благодарение на ценния принос на членовете и партньорските организации в и извън Seas At Risk и движението Break Free From Plastic.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 10 АВСТРИЯ**
Кутии и бутилки за многократна употреба
Еко-маркировка за «зелени събития»
Многократно пълнещи се стъклени бутилки за мляко
100% неутрални към климата лимонади
Решения за чаши за кафе за многократна употреба
Skoopli - многократни кутии за изнасяне от заведението
Национален план за действие от 3 точки
- 12 БЕЛГИЯ**
Предизвикателство за нулеви отпадъци в Брюксел
Посуда, която може да се консумира - Ecoroop
Контейнери за храна за многократна употреба Tiffin
- 13** Годишно почистване от цигарени фасове
Субсидии за пелени
Даване под наем и обучение по въпроса за пелените
- 14 БЪЛГАРИЯ**
Спестяващи еко-чанти
- 14 ХЪРВАТИЯ**
Събития за почистване от морски отпадъци
- 16 КИПЪР**
Биоразградими плажни пепелници
- 17 ДАНИЯ**
#Освободени от цигарени фасове - Дания
Чаши за многократно използване за фестивали
LØS супермаркет без опаковки
Чаши за многократна употреба за Tivoli
Употреба на пластмасови бутилки за вода в Олборг
Риболовни каси за многократна употреба
- 18 ЕСТОНИЯ**
Шиене на маски на общностно ниво
Събитие за почистване на фасове
Кампания за повишаване на осведомеността за екологично пазаруване
Публични събития за живот без пластмаси
Схема за чаши за многократна употреба на HarKu
Национална схема за връщане на депозити
- 19** Даване под наем и измиване на чаши за многократна употреба
Планиране на зелени събития
Предприемайте собствени инициативи
Възвратима опаковка BEPCO
Магазин Ilma Pud без опаковки
Онлайн магазини без опаковки
- 20 ФИНЛАНДИЯ**
Подлежащи на връщане опаковки RePack
- 22 ФРАНЦИЯ**
Национално право по въпроса за елиминиране на отпадъците
#NoPlasticChallenge (Без проблеми с пластмасите)
Без пластмаси в Париж
Магазини за продажби в неопакван вид Réseau Vrac
Драстични действия в отговор на хартата за пластмасите
Ecoscup – чаши за многократна употреба
Контейнери за многократна употреба Milubo
Uzaje - решения за повторна употреба на опаковки
Контейнери за изнасяне на храна за къщи Resopcil
Ресторанти с нулеви отпадъци за фирми
Продажби в неопакван вид Jean Bouteille
Продажби в неопакван вид Drive tout nu
Продажби в неопакван вид Vrac'n
Програма Loop на Terracycle
- 23** Без пластмаси в Париж
- 24** Контейнери за изнасяне на храна за къщи Resopcil
Ресторанти с нулеви отпадъци за фирми
Продажби в неопакван вид Jean Bouteille
Продажби в неопакван вид Drive tout nu
Продажби в неопакван вид Vrac'n
Програма Loop на Terracycle
- 25** Продажби в неопакван вид Vrac'n
Програма Loop на Terracycle
- 27 ГЕРМАНИЯ**
Плажове за непущачи
Мобилно миене на чинии Spülbar
Ваканционно настаняване без пластмаси
Регионални правила относно чашите за кафе за многократна употреба
REBOWL – опаковки за изнасяне на храна за къщи
Опаковки за изнасяне на храна за къщи VYTAL
Етикет за пазаруване без опаковки
RECUP - национална система за обмен
Система за връщане / повторно използване
Cup for Cup
Фрайбургски чаши за многократна употреба
«Зелени» общински поръчки
- 28** Кампания Packbuddy BYO
Общински системи за връщане на депозити
Пилотен проект Baltic Sea Ashtray
Плажове без фойерверки
Roopick - без пластмасови торбички за екскременти
- 32 ГЪРЦИЯ**
Проект Clean up the Med
Програма Sea4All за училища
Без пластмасови торбички - Алонисос
Кампания за връщане към чешмяна вода
LIFE DEBAG срещу найлоновите торбички
Образование за превенция на отпадъците
Мрежа „In My Cup“
Сламки на пшеничена основа в Старاماки
- 33** LIFE DEBAG срещу найлоновите торбички
Образование за превенция на отпадъците
Мрежа „In My Cup“
Сламки на пшеничена основа в Старاماки
- 34 УНГАРИЯ**
Състезания за почистване на реки
Системи Rescup and Cupler
Наемане на пелени за многократна употреба
- 36 ИРЛАНДИЯ**
Национален план за действие за отпадъците
Такса "Latte"
Кампания Conscious Cup
- 37** Седмица без пластмаси
- 40 ИТАЛИЯ**
Регионално предизвикателство «Без пластмаси»
Общински «водни къщи»
Наръчник за общини
Инициатива Terna Plastic Free
„Plastop“ за училища без пластмасови бутилки
Летища «без пластмаси»
Кампания BEACH CLEAN
Забрана за пушене на плажа Бибионе
Многократни училищни кутии за обяд
Проект «Без пластмаси» в Пелагос
«Зелени» общински данъчни стимули
Субсидии за пелени за многократна употреба
Система за пелени със затворен цикъл - Lavanda
- 44** „Plastop“ за училища без пластмасови бутилки
Летища «без пластмаси»
- 45** Кампания BEACH CLEAN
Забрана за пушене на плажа Бибионе
- 48** Многократни училищни кутии за обяд
Проект «Без пластмаси» в Пелагос
«Зелени» общински данъчни стимули
Субсидии за пелени за многократна употреба
Система за пелени със затворен цикъл - Lavanda
- 49** Насърчаване на пазаруването без опаковки
Общини срещу цигарени фасове
- 53 ЛАТВИЯ**
Кампания „Не правете отпадъци“
- 54 ЛИТВА**
Общински събития «без пластмаси»
Национална система за връщане на депозити
CupCup за по-зелени фестивали
- 56 ЛЮКСЕМБУРГ**
Национална стратегия за нулеви отпадъци
Манифест за нулева употреба на пластмасови изделия за еднократна употреба
ЕСОВОХ - контейнери за храна
- 57** ЕСОВОХ - контейнери за храна
- 58 ХОЛАНДИЯ**
Връщане на депозити за пластмасови бутилки
Програма Mission Reuse
План за безотпадна икономика
„Сватовникът“ Bringo BYO
- 61 НОРВЕГИЯ**
По-екологосъобразни обществени поръчки
- 62 ПОЛША**
Магазини с нулеви отпадъци
#BringYourOwnCup
Полските «бумерангови» чанти
Кампания за пелени HelloWielo
Кампания „Wrzucam. Nie wyrzucam!“
По-екологична козметика и детергенти
- 63** Кампания за пелени HelloWielo
Кампания „Wrzucam. Nie wyrzucam!“
По-екологична козметика и детергенти
- 64** Продажби без опаковки (в неопакван вид)
Гданск без пластмаси
- 66 ПОРТУГАЛИЯ**
Кампания „Há mar e mar“
Магазини за продажби в неопакван вид Мария Гранел
Фестивали със «зелени» действия
Авиокомпаниите без пластмаси
Чаши за многократна употреба Lisboa Limpa
Намаляване на прекомерното опаковане с пластмаси
- 67** Чаши за многократна употреба Lisboa Limpa
Намаляване на прекомерното опаковане с пластмаси
- 70 РУМЪНИЯ**
Национална схема за връщане на депозити
Първа офис сграда с нулеви отпадъци
Ресторант с нулеви отпадъци CUIB
Магазини без опаковки
Произвеждани в страната марки пелени
- 73 СЛОВЕНИЯ**
Автомати за пълнене без употреба на пластмасови изделия в сектора на самообслужването
Платформа „По-малко значи повече“
Субсидии за изпиряеми пелени
- 74 ИСПАНИЯ**
Балеарски острови - забрани за употреба на пластмасови изделия за еднократна употреба
Без пластмаси на фиестата Сан Фермин
Пилотни проекти Zero Beach
«Зелена мрежа» Comerç Verd
- 75** Кампания за мокрите кърпички в Каталуния
Стратегия за нулеви отпадъци на Барселона
Канарска стратегия за пластмасите
Местни бутилки за многократно пълнене със сайдер
ÁRBOL – Рециклиране на пособия за писане
- 78 ШВЕЦИЯ**
Такси и данъци за найлоновите торбички
Стимули за чашите за кафе BYO
Обществени поръчки за здравеопазване
Чинии Leafumade за еднократна употреба
Нулеви отпадъци в Стокхолм BYO
- 81 ШВЕЙЦАРИЯ**
Съдове за изнасяне на храна за къщи reCIRCLE
- 82 ВЕЛИКОБРИТАНИЯ**
Великобритания
Картографиране на местата за презареждане с вода
Чаши за многократна употреба CupClub
Несъдържащи пластмаса контейнери за доставяне на храна за къщи Dabbadrop
Чаши за многократна употреба Brighton Uni
Първото село без пластмаса в Уелс
- 84 НАЙ-ДОБРИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРАКТИКИ**
Контейнери за доставяне къщи reCIRCLE
Картографиране на местата за зареждане с вода
Щадящи морските ресурси ресторанти
Магазини без опаковки
- 85** BYO в супермаркетите Carrefour
Инициативи за почистване на морските плажове
Litterati - глобално приложение за отпадъците
Ръководство за градове без пластмасови бутилки
- 86** Забрана за найлоновите торбички - ръководство за местните власти
Забрана на найлоновите торбички - ръководство за търговци

PLASTIC

АВСТРИЯ

“В сътрудничество с Грийнпийс Австрия, най-голямата австрийска млекопроизводителна компания Berglandmilch въведе през февруари 2020 г. еднолитрова стъклена бутилка за мляко с цел намаляване на отпадъците от опаковки.”

Кутии и бутилки за многократна употреба Намаляване на потреблението - Бизнес

Erhard Meindl, партньорът на Unimarkt, е първата компания за търговия на дребно в Горна Австрия, заместила пластмасовите опаковки с кутии за многократна употреба ecoBOX. Тази практична и устойчива система позволява на компанията да намали с около 70% пластмасовите си отпадъци.

Според инициаторите на проекта, в лозаро-винарския регион Щирия използването на бутилки за вино за многократна употреба „Steiermarkflasche“ спестява до 96% от енергията, необходима за производството на бутилки за еднократна употреба.

Федералната провинция Бургенланд е въвела местна система за връщане за малки пластмасови бутилки в училищата. Благодарение на тази инициатива над 40 000 бутилки годишно се събират за рециклиране.

Еко-маркировка за «зелени събития»

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Австрия въведе екомаркировка за „Зелени събития“, по силата на която събитията трябва да отговарят на редица критерии и да демонстрират съответствие, за да могат да си извоюват маркировката. Основният фокус е върху мобилността, местоположението и управляемостта на отпадъците, при което се насърчават и пластмасите за многократна употреба.

Един от критериите за сертифициране е използването на многократна посуда и чаши и сервиране на напитки от бутилки за многократна употреба или големи контейнери за многократна употреба. Според правителствената програма 2020-2024 политическата цел е по-голямата част от спортните и културни събития да бъдат трансформирани в «зелени» събития.

Основните предимства на зелените събития са

подобряването на качеството и имиджа на събитията, спестяване на ресурси и разходи, като същевременно се създава усет за устойчивост.

В Западна Австрия големи общини като Дорен са изключителни домакини на зелени събития. В градовете, включително Залцбург и Виена, пък се прилагат местни закони, за да се гарантира намаляването на отпадъците от изделия за еднократна употреба.

Многократно пълнещи се стъкленни бутилки за мляко Намаляване на потреблението - Бизнес

В сътрудничество с Грийнпийс Австрия, най-голямата австрийска млекопроизводителна компания Berglandmilch въведе през февруари 2020 г. еднолитрова стъклена бутилка за мляко с цел намаляване на отпадъците от опаковки.

Клиентите плащат депозит от 0,22 Евро за бутилка, който получават при връщане на бутилките. Вместо да се разглежда като неудобство, промяната в начина на опаковане на практика доведе до увеличение на продажбите.

Berglandmilch инвестира около 8 милиона Евро за реконструкция на своите опаковъчни площадки в Ашбах в Долна Австрия и Вьоргл в Тирол, изграждайки допълнителна инсталация за пълнене, миене и складиране на стъкленни бутилки.

За 2020 година бяха планирани други изделия за многократна употреба, като бутилка за многократна употреба от половин литър, опаковане на мляко с ниско маслено съдържание в бутилки за многократна употреба, както и кисело мляко в стъкленни опаковки за многократна употреба. Berglandmilch пълни мляко – органична продукция за своите търговски партньори

REWE и Spar в същите възвръщаеми стъкленни бутилки, в допълнение към собствените Schärldinger Berghof Milch и Tirol Milch. Бутилките за мляко за многократна употреба могат да бъдат връщани през машини за връщане на депозити на търговски партньори в цяла Австрия.

100% неутрални към климата лимонади Намаляване на потреблението - Бизнес

Производителят на напитки Egger въведе новата лимонада „LIMÖ“. Radlberger LIMÖ ще се продава само в едно-литрови стъкленни бутилки за многократна употреба със съвременен дизайн, при което досегашната 1.5 литрова PET опаковка ще бъде изведена от употреба. В резултат на прехода към възвръщаеми стъкленни бутилки, лимонадите Radlberger са 100% неутрални за климата.

Стъклените бутилки се поместват в устойчива каса за шест бутилки, която притежава практична, разположена в средата дръжка за носене. Ако нямат видима фирмена маркировка, касите могат да се използват и за други марки.

Решения за чаши за кафе за многократна употреба Намаляване на потреблението - Бизнес

Cup Solutions предлага цялостно решение за предоставяне и измиване за системи за повторна употреба и събития в Австрия. Компанията разполага със запас от над два милиона чаши, предимно от стирол акрилонитрилова смола (SAN). Предлагайки различни по размер чаши за алкохолни и безалкохолни напитки, Cup Solutions разполага с клиенти, които включват водещи развлекателни заведения и организатори на събития в Австрия.

Инициативата Mycoffeecup - сътрудничество между Cup Solutions и града Виена - осигурява решение за многократна употреба за обекти, предлагащи кафе за изнасяне от заведението. Целта е да се намали броя на 84-те милиона опаковки за еднократна употреба за напитки, използвани във Виена всяка година.

Подобни местни инициативи са BackCup и K2go. Някои обекти предлагат известна отстъпка (средно 0,20 Евро) за кафето, поръчано с чаши за многократна употреба.

Всички изброени решения имат една и съща цел: да

се намалят масивните отпадъци, генерирани чрез чашите за кафе за еднократна употреба. За радост движението се разраства, тъй като с 6,65 кг на човек годишно Австрия се нарежда на седмо място в света по консумация на кафе.

Skoonu - многократни кутии за изнасяне от заведението

Намаляване на потреблението - Бизнес

Във Виена се прилага решение за осигуряване на услуги, включващи продажба на хранителни продукти в опаковки за многократна употреба. Когато клиентите поръчват храна за къщи от ресторант, който е партньор на Skoonu, храната се помества в устойчива посуда за многократна употреба, вместо в еднократна опаковка - идеален начин за намаляване на тоновете пластмасови отпадъци в резултат на увеличеното търсене на хранителни продукти за доставяне къщи.

Компанията има за цел да намали с до 1700 тона отпадъците от опаковки годишно, което, според уебсайта на компанията, съответства на 485 слона със средно тегло 3,5 тона.

Национален план за действие от 3 точки

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Към момента австрийското министерство, отговарящо за дейностите в сферата на климатичните въздействия, околната среда, енергетиката, мобилността, иновациите и технологиите работи по план от 3 точки, който трябва да бъде изпълнен през 2021 г. и който включва:

1. Задължителни квоти за дяловете на продаваните на дребно опаковки за напитки за многократно пълнене. Квотата ще се увеличи от 25% през 2023 г. до 40% през 2024 г., достигайки 55% през 2030 г.
2. Национална система за връщане на депозити (DRS) за пластмасови бутилки и кутии.
3. Степенуван данък за производителите на пластмасови опаковки, по-ниски данъци за по-лесно рециклируемите опаковки.

Всички точки все още се обсъждат между двете заинтересованите страни, като все още няма окончателно политическо решение. Първата точка трябва да бъде разгледана в рамките на предстоящата процедура за изменение на Закона за управление на отпадъците; втората трябва да бъде приложена под формата на разрешение за разработване на действия на местно ниво наредби; третата трябва да бъде регламентирана в рамките на бюджета.

БЕЛГИЯ

“Все повече белгийски градове насърчават родителите да инвестират в пелени, които могат да се изпират, като предлагат субсидии.”

Предизвикателство за нулеви отпадъци в Брюксел *Повишаване на осведомеността - Държавни власти*

Европейската столица и нейното министерство на околната среда [Brussels Environment](#) са ангажирани със стратегия за нулеви отпадъци с разнообразни вдъхновяващи инициативи, включително:

- месечен бюлетин за нулевите отпадъци;
- страница във [Facebook](#) и програма за популяризиране на събития за нулеви отпадъци;
- онлайн ресурс, представящ [проекти за най-добри практики](#); и
- организиране на общинско ниво на [Предизвикателства по отношение на нулевите отпадъци](#) през 2019 г. и 2020 г., със съответно 50 и 200 участващи семейства и впечатляващи резултати.

Предизвикателството за нулеви отпадъци обхваща осем месеца (февруари – октомври) с персонализиран инструктаж и подкрепа, за да се помогне на семействата да намалят своите отпадъци. Семействата се ангажират да присъстват на поне три практически семинара/посещения. На всеки две седмици участниците получават конкретни предизвикателства - общо 13 - няколко от които са ориентирани към алтернативни опаковки и продукти за еднократна употреба, например предизвикателство за продажби в неупакован вид, предизвикателство за пикник с нулеви отпадъци и предизвикателство за пиене.

Участниците в първото предизвикателство за нулеви отпадъци в града през 2019 г. намалиха отпадъците си с 30% за една година, от първоначалните 61 кг годишно на 43 кг годишно, което е със 75% по-малко отпадъци за среднестатистическия гражданин на Брюксел. Проектът, също така, служи за повишаване на осведомеността относно замърсяването с пластмасови изделия за еднократна употреба и наличните алтернативи.

Посуда, която може да се консумира - Есорооп *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Лиерж

Въпреки че предпочитаната еволюция визира радикално прекратяване на използването на изделия за еднократна употреба, някои иновативни материали за еднократна употреба могат да бъдат част от решенията за специфични обекти, като болници, въздухоплавателни или кетъринг компании.

[Есорооп](#) е белгийско предприятие от ранга на МСП, разработило иновативен материал за съдове за хранене, който е едновременно годен за консумация и биоразградим. Лъжиците и верините се продават в пакети на професионалисти и на широката публика и представляват част от преживяването с храненето.

Контейнери за храна за многократна употреба Tiffin *Намаляване на потреблението - Бизнес*

[Tiffin](#) е кутия за обяд от неръждаема стомана за многократна употреба, която се продава онлайн в различни [размери и формати](#) на широката публика, както и на ресторантите и професионалистите в сферата на кетъринга.

Компанията разработи освен това партньорска програма с ресторанти, която позволява на клиентите да получават отстъпка, когато закупуват храна за вкъщи. Тази услуга се предлага най-вече в Брюксел, но също така и в някои градове във Валония и Фландрия.

Годишно почистване от цигарени фасове *Повишаване на осведомеността - НПО*

Брюксел

През последните четири години три общини в района на Брюксел (Сен Жил, града Брюксел и Етербек) си партнираха с гражданското движение [#LeoNotHappy](#) – наименовано в чест на американския актьор Леонардо ди Каприо - за почистване от фасовете от цигари, които затрупват улиците на Брюксел.

Движението стартира през април 2016 г. от 26-годишен студент, който пожела да оползотвори мощта на социалните медии, за да стимулира положителна промяна. През 2017 г. доброволци събраха 120 000 фаса само за три часа; през 2018 г. бяха събрани 270 000; а през 2019 г. 500 доброволци събраха 500 000 фаса и раздадоха безплатни пепелници на пушачите. Инициативата през 2020 година беше отменена поради пандемията Covid-19, а следващото издание е насрочено да се състои през пролетта на 2021 г.

Движението се превърна в неправителствена организация с над 32 000 последователи във [Facebook](#). То планира да си партнира с повече държавни власти, за да повиши обществената осведоменост относно замърсяването, генерирано от фасове от цигари, всеки от които е способен да замърси до 500 литра вода.

Субсидии за пелени

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Все повече белгийски градове насърчават родителите да инвестират в пелени, които могат да се изпират, като предлагат субсидии. Използването на подобни пелени не само осигурява финансови икономии за семействата, но също така води до значително намаляване на отпадъците, генерирани от пелените за еднократна употреба.

Неправителствената организация [Ecoconso](#), която насърчава устойчивото потребление, публикува специална статия през февруари 2020 г., която идентифицира 28 общини в регионите Брюксел и Валония, които предлагат такива субсидии. [Във Фландрия](#) десетки общини също предлагат субсидии.

Когато се предлагат субсидии, семействата обикновено могат да се възползват от максимум 125 евро на семейство, като в някои общини, като [Херстал](#) във Валония, жителите могат да искат обратно 50% от онова, което са похарчили за изпиреми пелени, до

250 евро на дете. В [Гент](#) жителите могат да получат субсидия за наемане на изпиреми пелени за период от 4 седмици, до 85 евро на дете.

Даване под наем и обучение по въпроса за пелените *Намаляване на потреблението - Бизнес*

През последните години в Белгия се наблюдава поява на много индивидуални бизнес-единици, специализирани в производството и продажбите на многократно използвани пелени, които могат да се изпират.

Примери за тази тенденция са: [La Renarde](#) в [Thuin](#), която предлага услуга за даване под наем за семейства, които да тестват пелени за новородени в продължение на един месец, без да се налага да инвестират в тях; или [La Petite Marmite](#) в [Namur](#), която предлага обучение по въпроса за изпиремите пелени за родители на новородени.

Магазините работят онлайн и техните платформи често включват блог-раздел, посветен на нулевите отпадъци или устойчивите инициативи. Пълният списък на магазините за продажба на пелени за многократна употреба в Брюксел и Валония може да се намери [тук](#).

БЪЛГАРИЯ ХЪРВАТИЯ

Спестяващи еко-чанти

Повишаване на осведомеността - НПО

През 2012–2015 г. и отново през 2018 г. софийската секция на неправителствената организация Surfrider Foundation Europe организира, с посредничеството на дизайнери и в сътрудничество с местните общности, изложба на еко-чанти (тук се съдържа пример за изданието от 2015 г.), за повишаване на осведомеността относно замърсяването, генерирано от пластмасовите торбички за еднократна употреба.

Доброволци призоваха местните дизайнери да създадат памучни торбички и да ги украсят с послания на Surfrider, които конкретно разкриват вредите, които пластмасовите торбички причиняват на морския живот и екосистемите. През всяка от годините, когато изложбата беше организирана, сто плика за многократно употреба бяха украсени с рисунки на океанска тематика.

Събития за почистване от морски отпадъци

Повишаване на осведомеността - НПО

През пролетта на 2020 г. асоциацията Sunce Split стартира поредача от инициативи за почистване от морски отпадъци в сътрудничество с Министерството на опазването на околната среда и енергетиката. Целта е да се отстранят морските отпадъци от морското дъно и крайбрежието, като в същото време се повиши обществената информираност относно въздействието на морските отпадъци върху Адриатика.

Пречистването ще се извърши в седем окръга по хърватското крайбрежие: Истрия, Приморие-Горски Котар, Лика-Сени, Задар, Шибеник-Книн, Сплит-Далмация и Дубровник-Неретва. Подводните морски отпадъци ще бъдат премахнати от водолази, след което ще бъдат събрани от рибарите с тралови мрежи. Доброволци и персонал на Sunce Split също ще вземат участие, ще наблюдават събирането на отпадъците, за да проследят източника им и ще дават съвети относно подходящите начини за управление на отпадъците.

Местата ще бъдат избрани в сътрудничество със съответните заинтересовани страни, например – държавни институции, които управляват защитени морски зони, местни власти, сдружения на граждани, водолазни клубове и риболовни общности. Резултатите от всяко събитие ще бъдат оповестявани, за да се повиши обществената осведоменост относно замърсяването с морски отпадъци. Освен това, въз основа на опита и резултатите, ще бъде изготвено предложение за насоки за определяне на национален протокол за всички бъдещи инициативи за почистване на моретата в Хърватия.

“Подводните морски отпадъци ще бъдат премахнати от водолази, след което ще бъдат събрани от рибарите с тралови мрежи.”

КИПЪР

Биоразградими плажни пепелници
Повишаване на осведомеността - Държавни власти

Ларнака

През лятото на 2017 г. на десет от най-популярните плажове в Ларнака бяха поставени конусовидни, биоразградими пепелници като алтернатива на изхвърлянето на фасове от цигари в пясъка. До пепелниците бяха поставени стоманени контейнери с пълни инструкции за тяхната употреба.

В края на сезона събраните в специално предоставените контейнери през лятото фасове от цигари бяха преброени - общо 84 300, тежащи общо 42,15 кг.

“В края на сезона събраните в специално предоставените контейнери през лятото фасове от цигари бяха преброени - общо 84 300, тежащи общо 42,15 кг.”

ДАНИЯ

#Освободени от цигарени фасове - Дания
Повишаване на осведомеността - Държавни власти

През юли 2020 г. датското министерство на околната среда стартира кампания за онагледяване на проблема с изхвърлените фасове в природата.

На плажа Амагер в Копенхаген беше изработена конструкция от 30 огромни дървени фасове на цигари, а по-късно инициативата се премести на други популярни плажове и в други природни зони в Дания.

Чаши за многократно използване за фестивали
Намаляване на потреблението - Бизнес

През 2019 г. пивоварната Tuborg, в сътрудничество с производителя на пластмаси KIFA Plast, и четири от организаторите на най-големите музикални празници в Дания и неправителствената организация Plastic Change успяха да създадат система за повторно използване на чашите за сервиране на бира в рамките на датските фестивали.

Новата система включва пластмасови чаши за многократно употреба, които клиентите връщат обратно след употреба. След това чашите се измиват на място в специално проектирана, мобилна съдомиялна машина, която може да измива 9 000 чаши на час, след което чашите могат да се използват отново.

Когато рециклираните пластмасови чаши достигнат края на живота си, те се връщат на доставчика, който гарантира, че материалът се рециклира.

LØS супермаркет без опаковки
Намаляване на потреблението - Бизнес

През 2016 г. бившият френско-датският експортен мениджър Фредерик Хамбургер влезе в историята, отваряйки пазара LØS - първият супермаркет без опаковки в Дания.

В него продуктите се продават без опаковки за еднократна употреба, поради което купувачите трябва да си носят собствени контейнери, да вземат безплатни контейнери или да купуват контейнери за многократно употреба в магазина. Пазарът LØS също има концепция за продажби за вкъщи и в момента работи върху превръщането си във франчайз с много национални търговски обекти.

Чаши за многократно употреба за Tivoli
Намаляване на консумацията - Бизнес

Копенхаген

Още през 1998 г. увеселителният парк Tivoli Gardens в Копенхаген въведе система за повторно използванена чаши за сервиране на напитки.

Напитките се сервират в чаши за многократно употреба, като гостите заплащат депозит в размер на 5 DKK. След употреба, клиентите връщат чашите в определените за целта машини и получават обратно внесения депозит. Персоналът прибира чашите, измива ги и ги връща на щандовете, за да могат да бъдат използвани повторно.

Паркът изчислява, че тази инициатива спестява на околната среда около 10 тона пластмасови отпадъци всяка година.

Употреба на пластмасови бутилки за вода в Олборг
Забрани - Държавни власти

Олборг

През септември 2020 г. общинската администрация на Олборг реши да премахне бутилираната вода, като позволи на общинските служители да използват само чешмяна вода.

Общината изчислява, че инициативата ще спаси всяка година околната среда от пластмасови бутилки за около 250 000 DKK.

Риболовни каси за многократно употреба
Намаляване на потреблението - Бизнес

Датската компания Pack and Sea оперира система за проследяване на риболовните каси за многократно употреба от 2008 г. Ключ към успеха и устойчивостта на системата за проследяване е сътрудничеството между десет датски пристанища, което даде възможност на пристанищата да наемат същите зелени каси. Всяка каса е снабдена с два RFID маркера с баркодове и визуален номер, което означава, че касите могат лесно да бъдат регистрирани или чрез сканиране, или ръчно.

Плавателните съдове могат да вземат каси във всяко датско пристанище, а износителите, които купуват риба на търгове, могат да ги върнат във всяко датско пристанище или в един от много товарни и морски съоръжения в Швеция, Германия, Холандия, Белгия, Обединеното кралство и Франция.

ЕСТОНИЯ

“Община Харку, която има малко над 15 000 жители, разработи собствени чаши за многократна употреба за местни събития. Системата за връщане на депозит (DRS) гарантира, че потребителите връщат чашите.”

Шиене на маски на общностно ниво

Повишаване на осведомеността - НПО

Денят за гражданско действие *Teeme ära*, организиран от естонския фонд за дивата природа, се провежда всяка година през пролетта. Изданието за 2020 г. беше посветено на адаптирането към пандемията Covid-19, което доведе до кампания за шиене на маски, ръководена от общността.

Събитие за почистване на фасове

Повишаване на осведомеността - Държавни власти

По време на Световния ден за почистване в Естония беше организирано събитие за почистване, фокусирано върху фасове от цигари. Кампанията беше водена от град Талин и Световния ден за почистване, като основните партньори бяха пристанището на Талин, Талинк, Eckerö Line, Viking Line и летище Талин. Няколко национални знаменитости бяха включени като говорители, което засили комуникацията с широката общественост.

Кампания за повишаване на осведомеността за екологично пазаруване

Повишаване на осведомеността - НПО

Фондацията Things, съвместна уеб-базирана платформа, която позволява на потребителите да научат за произхода, употребата и рециклирането на изкуствено създадените артикули, проведе кампания за повишаване на осведомеността през септември 2020 г., за да привлече вниманието върху количеството опаковки, които използваме в нашето ежедневие. Основните призиви за действие бяха: купуванията да се планират, да се носи собствена кутия и чанта, да се купува на едро или да се купуват по-малко опаковани стоки.

Публични събития за живот без пластмаси

Забрани – Държавни власти

Талин

Властите в Талин наложиха забрана на целия град да използва пластмасови опаковки за еднократна

употреба в рамките на публични събития. Все още има някои изключения за компостируемите пластмаси по време на прехода към алтернативи без пластмаса. Дългосрочният замисъл обаче е да се премине към разрешаване на продукти за многократна употреба и многократно пълнене в рамките на публичните събития в града.

Схема за чаши за многократна употреба на Нарку

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Харку

Община Харку, която има малко над 15 000 жители, разработи собствени чаши за многократна употреба за местни събития. Системата за връщане на депозит (DRS) гарантира, че потребителите връщат чашите.

Национална схема за връщане на депозити

Намаляване на потреблението - Бизнес

Eesti Pandipakend, основана през 2005 г., управлява национална система за връщане на депозити за пластмасови и стъклени бутилки за безалкохолни напитки, бутилирана вода и бира, както и метални кутии.

Степента на събиране на бутилките е над 80% и повечето от тях продължават да бъдат рециклирани. Процентът на бутилките за многократна употреба е намалял през последните години (от около 20% на 12%) поради факта, че производителите на напитки са увеличили използването на бутилки, които са подходящи само за рециклиране.

Eesti Pandipakend също така предлага услуга за чаши за многократна употреба и наем на чинии и купи за събития. Фирмата разполага със запас от над 250 000 чаши, което е достатъчно за мащабни събития в Естония. Предлага се опция с пълно обслужване, с пунктове за събиране по време на събития, както и традиционна услуга за даване под наем и измиване.

Даване под наем и измиване на чаши за многократна употреба

Намаляване на потреблението + Бизнес

Topsiring, основана през 2014 г., е първата система за отдаване под наем на чаши за многократна употреба в Естония. Компанията предлага голямо разнообразие от пластмасови чаши за многократна употреба (от чаши за чай до чаши за вино) и планира в близко бъдеще да предлага чинии, купи и прибори за многократна употреба.

Circup е услуга за миене на чаши за събития, която позволява на посетителите да изплакват чашите си за многократна употреба на място. В опростените, преносими станции за миене се използват малки резервоари за вода и същите работят без електричество, само чрез ръчно захранване. Circup също така разработва допълнителна функция, при която се използва UV-C светлина за дезинфекция на зоната за почистване.

Планиране на зелени събития

Намаляване на потреблението + Бизнес

Tartu Nature House публикува наръчник за организатори на зелени събития, разполагаме както на естонски, така и на руски език. Фирмата също така администрира група във Facebook, наречена „Зелени събития“, за споделяне на най-добри практики по теми, като елиминиране на отпадъците и алтернативи на пластмасовите продукти и опаковките за еднократна употреба.

Acento е новосъздадена компания, предлагаща консултации и практически мениджмънт за организиране на събития. Целта е да се повиши екологичната осведоменост и да се намали производството на отпадъци при провеждане на събития. Силен акцент се поставя върху използването на съдове и контейнери за храна/напитки за многократна употреба. Освен консултантска работа за организаторите на събития, фирмата работи и за предлагане на консултантски услуги на местните власти по управление на отпадъците и елиминиране на отпадъците.

Предприемайте собствени инициативи

Намаляване на потреблението - Бизнес

Някои кафенета и вериги бензиностанции започнаха да предлагат малки отстъпки, когато потребителите донесат собствени чаши за кафе.

Веригата супермаркети Rimi е провела няколко кампании, насърчаващи клиентите да идват със собствен съд. Веригата администрира и група във Facebook, наречена „Консумирайте разумно“, където биват канени известни личности да изпробват различни екологични инициативи, като BYO и купуване без опаковка.

Аосвен това, както Rimi, така и веригата супермаркети Selver са поставили мрежести торби на видно място в магазините в качеството на състоятелна алтернатива на традиционните найлонови торбички.

Органичната верига Biomarket – с присъствие в трите най-големи града на Естония – позволява на купувачите да използват собствени съдове, когато купуват сухи съставки, някои видове сладкиши и няколко почистващи продукта.

Възвратима опаковка ВЕРСО

Намаляване на потреблението - Бизнес

ВЕРСО се е ангажирала с мисията да разработи универсални и ефективни системи за връщане на транспортни опаковки (RTP), които могат да се използват за доставка на всякакви видове продукти от производителите до търговците на дребно.

RTP системите заменят опаковките за еднократна употреба, които имат отрицателно въздействие върху околната среда и икономиката. Намаляването на отпадъците и потенциалните такси за сметище водят до незабавни икономии на разходи и увеличават общата рентабилност. ВЕРСО също така планират да тестват първична опаковка за многократна употреба за хранителни продукти.

Магазин Ilma Pood без опаковки

Намаляване на потреблението - Бизнес

Талин

Ilma pood е вторият магазин без опаковки, разкрит в Естония, и единственият все още работещ. Магазинът е отворен през септември 2020 г. в Талин и реализира както физически, така и онлайн магазин.

Онлайн магазини без опаковки

Намаляване на потреблението - Бизнес

В Естония има няколко онлайн магазина, предлагащи алтернативи за нулеви отпадъци, включително Elamisekergus, Zero Waste, Slow, Rohepakend, Munt и Veepudel.

ФИНЛАНДИЯ

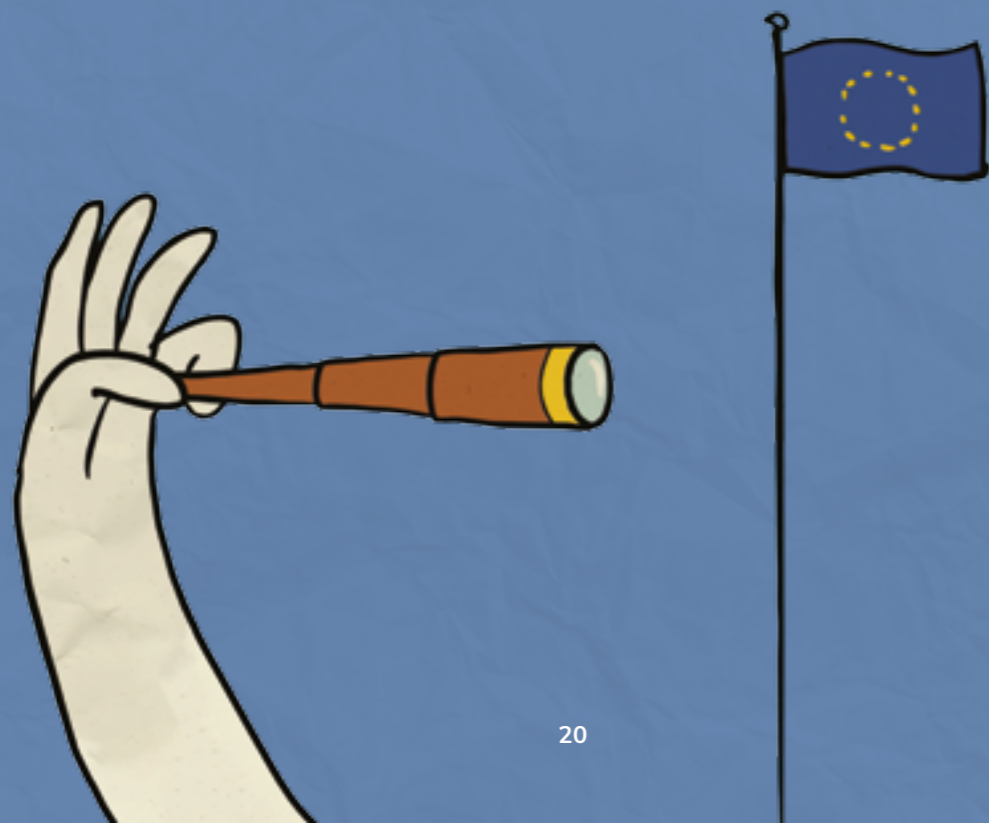
Подлежащи на връщане опаковки RePack
Намаляване на потреблението - Бизнес

Подлежащите на връщане опаковки за многократна употреба RePack се предлагат в три регулируеми размера и са предназначени да се прибират до формат «писмо», когато са празни, така че те да могат да бъдат връщани през нормална пощенска кутия. RePack приема обратно опаковката, проверява я, почиства я и я преразпределя за повторна употреба. RePack са проектирани да издържат поне 20 цикъла, предвид на което са изработени от траен, дълготраен материал, който може да се рециклира напълно.

Таксата RePack покрива самата опаковка плюс връщане на една глобална празна опаковка, така че да има възможност за връщане на празната опаковка от всяка точка на света. Тази такса може да бъде платена от партньора на дребно или от клиента, в зависимост от това как партньорът на дребно е интегрирал RePack в своя бизнес модел.

Според оценката на RePack, техният модел намалява емисиите на CO₂ с до 80% в сравнение с доставките с опаковки за еднократна употреба. Директният процент на връщане е 75% - някои потребители решават да запазят опаковката и да я използват повторно. Някои RePacks се връщат директно на марките като връщане от клиентите; след това марките могат да използват повторно опаковката за нови доставки на клиенти, спестявайки необходимостта да се използват повече опаковки за еднократна употреба.

“Според оценката на RePack, техният модел намалява емисиите на CO₂ с до 80% в сравнение с доставките с опаковки за еднократна употреба. Директният процент на връщане е 75% - някои потребители решават да запазят опаковката и да я използват повторно.”

ФРАНЦИЯ

“Всяка пролет 200 доброволци от френската неправителствена организация „No Plastic In My Sea“ приканват обществеността да се мобилизира в социалните медии и да се ангажира за намаляване на потреблението на пластмаси, с помощта на хаштага #NoPlasticChallenge.”

Национално право по въпроса за елиминиране на отпадъците

Забрани - Държавни органи

French Loi Antigasillage pour l'Economie Circulaire е пионер в прилагането на директивата на ЕС за пластмасите за еднократна употреба, въвеждайки поредица от амбициозни инициативи, които надхвърлят минималните изисквания от директивата. Основните цели на закона са:

- забрана на всички пластмасови опаковки за еднократна употреба до 2040 г.;
- намаляване на пластмасовите бутилки с 50% до 2030 г.; и
- увеличаване на опаковките за многократна употреба, за да се постигне цел от 10% до 2027 г.; и
- 100% рециклиране на пластмасовите опаковки до 2025 г.

По-специално, френският закон ще въведе допълнителни забрани за пластмасови конфети, капачки за чаши, пластмасови опаковки за еднократна употреба за плодове и зеленчуци, както и използването на пластмаси за еднократна употреба в ресторанти за бързо хранене и в рамките на публични събития. Законът също така предвижда всички обществени сгради, отворени за широката общественост, да осигуря чешми за измиване с вода до 2022 г.

Всички съдове, използвани за доставяне на храни, ще трябва да бъдат повторно използвани - до 2022 г., а съдовете, използвани за консумация на място в

кафенета и ресторанти, от които сеизнася хранба за вкъщи, ще трябва да бъдат повторно използвани - до 2023 г.

#NoPlasticChallenge (Без проблеми с пластмасите)
Повишаване на осведомеността - НПО

Всяка пролет 200 доброволци от френската неправителствена организация „No Plastic In My Sea“ приканват обществеността да се мобилизира в социалните медии и да се ангажира за намаляване на потреблението на пластмаси, с помощта на хаштага #NoPlasticChallenge.

В рамките на мероприятията се популяризират 15 ежедневни действия, всички от които са свързани с намаляване или елиминиране на употребата на пластмасови изделия за еднократна употреба, например чаши за еднократна употреба, живот без пластмасови прибори, преопаковани стоки или порции за еднократно сервиране, домашни препарати, купуване в неопакван вид, на едро, на плодове и зеленчуци, употреба на твърд шампоан и използване на бутилки за многократно пълнене и торбички за многократна употреба.

Организиран се и конкретни мероприятия с участието на доставчици на услуги, като училища и спортни центрове; компании, като Publicis, Clickandboat, Actes Sud, SAP, както и някои университети (в изданието за 2020 г.). Частните фирми, които участват, могат да оптимизират консумацията на пластмаса в офисите и, също така, да насърчават персонала да участва индивидуално в инициативата.

Формулярът за самооценка позволява на участниците да измерват и сравняват потреблението на пластмаси в началото и в края на мероприятията. Благодарение на използването на социални медии, където хората публикуват екосъвети и приканват други да го направят, мероприятията има добра видимост, достигайки до около пет милиона души.

Без пластмаси в Париж
Забрани + Държавни власти

Град Париж ще се превърне в неупотребяващ пластмаси за еднократна употреба до 2024 г., стартирайки съвещателен проект с участието на няколко заинтересовани страни за разработване на пътна карта в сътрудничество с бизнеса, неправителствените организации и асоциациите на потребителите.

Междувременно се разработват проекти за повишаване на осведомеността, като популяризиране употребата на чешмяна вода - тече реклама за въвеждането на 1200 чешми във френската столица - и практики за устойчиво потребление.

Еау де Париж започна диалог със заинтересованите страни за насърчаване на употребата на чешмяна вода и участва, в партньорство с НПО Surfrider Foundation Europe, в разработката на проект за повишаване на осведомеността, наречен Le Paris de l'eau zéro déchet en plastique (Париж с нулеви пластмасови отпадъци от потребление на вода). Във връзка с това, 19 550 души подписаха манифест, ангажиращ хората с устойчиво в тази насока поведение. Създадена е и Група за действие, за да експериментира с различни решения за забрана на пластмасовите бутилки с вода в такива сектори, като ресторанти, хотели, спортни събития, фестивали и училища.

Магазини за продажби в неопакван вид Réseau Vrac
Намаляване на потреблението - Бизнес

Réseau Vrac е търговска асоциация, разкрита от неправителствена организация, която има за цел да развие национална мрежа за продажби в неопакван вид във Франция.

За да структурира и професионализира нововъзникващия сектор, Réseau Vrac предоставя на бизнеса обучение, персонализирани логистични и бизнес решения, както и услуги за комуникация и мониторинг.

Стартирана от Célia Rennesson през 2016 г., мрежата вече включва 465 независими магазина и над 1400 професионалисти във и извън Франция. От 2018 г. се организира годишен търговски панаир за сектора, който привлече 100 изложители и 2000 посетители през септември 2020 г. Мрежата също така е активно ангажирана с държавните власти за насърчаване на постепенното въвеждане на национална законодателна рамка за продажби в неопакван вид.

За надграждане на този успех, през 2019 година стартира Réseau Vrac Belgique в Белгия и тук вече са идентифицирани 260 специалисти.

Драстични действия в отговор на хартата за пластмасите

Намаляване на потреблението - Бизнес

Drastic on Plastic е спомагателна услуга, която допринася да се намалят или елиминират пластмасите за еднократна употреба в рамките на фестивални събития. Основава се на британска инициатива, стартирала през 2018 г. от базираната в Обединеното кралство Асоциация на независимите фестивали (AIF) и Фондация Raw.

Официално стартирал през януари 2020 г., френският проект бе разработен през 2019 г. от R2D2, местна регионална мрежа за устойчиво развитие, и Collectif des festivals, регионалната асоциация за фестивални събития.

През 2019 година бяха разработени сайта Drastic on Plastic website и специален наръчник, които са на разположение онлайн за организаторите на фестивали и широката общественост. Общо 60 фестивала вече се присъединиха към хартата Drastic on Plastic.

Есосир – чаши за многократна употреба
Намаляване на потреблението - Бизнес

Есосир е френско предприятие за социална интеграция със седалище в Сера, което продава и дава под наем чаши за многократна употреба за употреба в рамките на фестивали, търговски панаири и други национални събития в цялата страна, например - Тур дьо Франс и COP 21 2015.

Контейнери за многократна употреба Milubo
Намаляване на потреблението - Бизнес

Milubo предоставя на ресторантите и организаторите на събития иновативно решение за контейнери и чаши за многократна употреба. Ежедневно фирмата осигурява и събира контейнери за храна (кутия Milubo) и пластмасови чаши (чаша Milubo), които се измиват и използват повторно.

Създадена е система за връщане на депозити (DRS) при събиране и повторно използване на контейнери и чаши,

ФРАНЦИЯ

при което потребителите могат да върнат използваната си чаша или контейнер във всяко партньорско кафене.

Uzaje - решения за повторна употреба на опаковки *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Това разрастващо се социално предприятие предлага широка гама от услуги на професионални заведения за обществено хранене, столове или персонал в училища, ресторанти, производители и дистрибутори на храни в цялата страна. Услугите включват промишлени центрове за миене, както и логистични решения за предоставяне, събиране и транспортиране на контейнери за храна и напитки и прибори за хранене за многократна употреба.

Предлагат се много опции, като например комуникация в магазина за магазините и създаване на специална система за връщане на депозити при събиране на използвани контейнери за заведения за обществено хранене или ресторанти, предоставящи храна за възрастни, или услуги за външно измиване за столове и др. Компанията предлага също специализирана подкрепа за бизнеса, за да му помогне да оцени финансовото въздействие на техния модел за повторна употреба.

Biocoop, Naked Shop, Delicorner, Franprix, Citeo, Агенцията за екологичен преход (ADEME) и други публични власти са сред техните клиенти.

Контейнери за изнасяне на храна за възрастни Resoncil *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Париж

Това младо френско предприятие от ранга на МСП предоставя мрежа от парижки ресторанти, осигуряващи храна за възрастни с персонализирано решение за мащабно осигуряване, събиране и измиване на контейнери за многократна употреба.

Прилага се система за връщане на депозити, за да се гарантира, че контейнерите ще бъдат върнати, при което депозитът е включен в продажната цена на храната за възрастни. Компанията също така обслужва блог за повишаване на осведомеността на своята онлайн платформа от 2017 г. Насам. Resoncil е част от националната мрежа „Réseau Consigne“.

Ресторанти с нулеви отпадъци за фирми *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Marmeat предлага готови за работа устойчиви корпоративни ресторанти за големи компании (над 150 служители) с нулеви отпадъци, отговорен подход и контейнери за храни и напитки за многократна употреба. Освен това всички контейнери за храна за многократна употреба са изработени от стъкло, а приборите за хранене са от неръждаема стомана или годни да бъдат консумирани, като компанията е поела ангажимент за живот без пластмаси.

Продажби в неопакван вид Jean Bouteille *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Jean Bouteille е иновативна компания за продажби в неопакван вид и презареждане на течности със седалище в Лил, в северната част на Франция. Компанията съчетава своите услуги със система за връщане на депозити.

Компанията съобщи за предстоящо модернизиране на своята гравитационна канелка за разпределяне на продукти като мармалади, кетчуп, горчица, майонеза, сосове и доматен сос. От 2021 г. ще могат да се предоставят и пресни продукти, като млечни произведения, сокове, кисели млека и течна козметика.

Продажби в неопакван вид Drive tout nu *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Района на Тулуза

Drive tout nu насърчава продажбите в неопакван вид и местното производство чрез онлайн магазин в отсъствие на кавито и да било физически обекти за продажби. Контейнерите за многократна употреба, изработени от устойчиви материали, като стъкло или брезент, заменят пластмасовите опаковки, като благодарение на „системата за обратни депозити“ клиентите получават отстъпка, когато връщат контейнерите.

Drive tout nu реализира продажби на продукти от над 140 местни производители, оперира с 2500 контейнера за храни, които се използват повторно всяка седмица, предлага възможност за избор между различни местни пунктове за събиране и е ангажирана с местната общност чрез специален блог.

Продажби в неопакван вид Vrac'n Roll *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Района на Лион

Реализирането на електронни продажби в неопакван вид за нулеви отпадъци води началото си от 2016 г. благодарение на Сара Бенасман и визира доставяне на органични продукти в стъклени, хартиени или пластмасови опаковки за многократна употреба с велосипед в района на Лион. Клиентите, също така, могат да вземат продуктите сами. Опаковките за храна се предоставят срещу депозит и накрая се събират, за да се измият и използват повторно.

Vrac'n Roll предлага услугата в национален мащаб от 2019 г. насам, чрез доставяне на пакети до 15 000 пункта за събиране, използвайки специални търговски колетти, които могат да бъдат използвани повторно.

От 2020 г. същата услуга се предлага в Белгия с посредничеството на местни партньори.

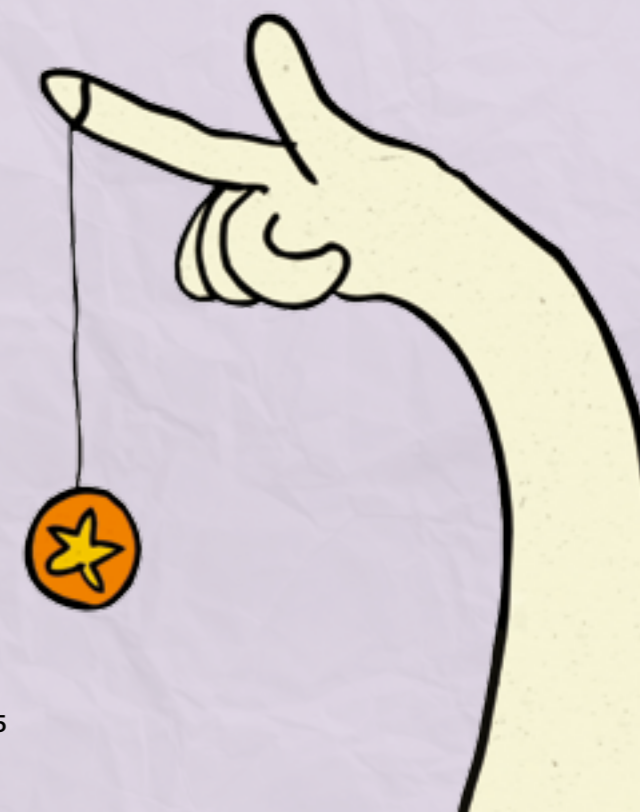
Програма Loop на Terracycle *Намаляване на потреблението - Бизнес*

Стартирала през 2019 от Terracycle заедно с група за разпространение на Carrefour, в рамките на програмата Loop пазаруващите могат да купуват широка гама от продукти от добре познати и по-малки марки в контейнери за многократно използване в рамките на система за връщане на депозити.

Досега програмата се изпълнява само онлайн, като марките предоставят повторно зареждане чрез сайтовете за електронна търговия на партньорите на дребно, а Terracycle се грижи за събирането, почистването и презареждането на опаковките за многократна употреба.

След успеха на Loop, няколко гиганта в търговията на дребно, като Tesco и Carrefour, разкриха планове да въведат системата Loop в своите магазини до средата на 2021 г.

“Компанията предлага също специализирана подкрепа за бизнеса, за да му помогне да оцени финансовото въздействие на техния модел за повторна употреба.”

ГЕРМАНИЯ

“Към днешна дата 2700 бизнес партньори участват в инициативата в 450 града в цялата страна.”

Плажове за непушачи

Повишаване на осведомеността - Държавни власти

През 2009 г. плажните участъци на остров Рюген за първи път бяха обявени за плажове за непушачи. Kurverwaltung (спа администрацията) на курорта на Балтийско море Гьорен работи в тясно сътрудничество с фирми за отдаване под наем на плажни столове, които напомнят на хората за забраната за цигари или разпространяват плажни пепелници по плажовете без забрана на тютюнопушенето.

Мобилно миене на чинии Spülbar

Повишаване на осведомеността - Училища и университети

Кил

"Spülbar" е мобилна съдомиялна станция, състояща се от промишлена съдомиялна машина, качена на товарен мотоциклет. Студенти, следващи магистърска степен „Устойчивост, общество и околна среда“ в Christian-Albrechts-University в Кил, Германия, разработиха проекта, който направи възможно използването на чаши и чинийки за кафе за многократна употреба на местния фермерски пазар.

Водата, необходима за съдомиялната машина, се взема от преносими кутии, което означава, че „Spülbar“ е напълно мобилна и автономна станция. Компанията за управление на отпадъците в Кил спонсорира 100 чаши кафе за проекта. Проектът разполага със собствени чаши за кафе, но също така осигурява измиване на възвръщаеми чаши от участващите в проекта пазарни щандове.

Ваканционно настаняване без пластмаси

Повишаване на осведомеността - НПО

В сътрудничество с инициативата [the National Park Partner Initiative](#), на ваканционните апартаменти и почивните домове или къщите за гости се присъжда етикет „настаняване без пластмаси“, ако са оборудвани и обзаведени със специален пакет за повишаване на осведомеността на гостите относно избягването на употребата на пластмаси. Трите наградни нива - бронз, сребро и злато - отразяват различни степени на ограничаване на употребата на пластмаси, от първите стъпки до настаняване почти без пластмаси.

Регионални правила относно чашите за кафе за многократна употреба

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Министерството на околната среда на региона Шлезвиг-Холщайн насърчава националните предприятия от сектора на хранително-вкусовата промишленост да приемат чаши за кафе за многократна употреба. В „Препоръка за пълнене на опаковки за многократна употреба с топли напитки в съответствие с хигиенните стандарти в пекарните, кафенетата, зоните за обслужване и доставчиците на услуги за фирмено хранене“, правителството се застъпва за използването на опаковки за многократна употреба и предоставя на бизнеса ясни инструкции относно свързаните с това практически особености. Изданието има за цел да ограничи съмненията или бариерите, пред които бизнесът може да бъде изправен във връзка с боравенето с чаши за многократна употреба.

REBOWL – опаковки за изнасяне на храна за възрастни

Намаляване на потреблението + Бизнес

Стартирана от основателите на проекта RECUP, REBOWL е система за връщане на депозити (DRS) за опаковки за храни за многократна употреба, предназначени да заменят опаковките за еднократна употреба и доставяне. Разполагаема е в цяла Германия.

Клиентите могат да заемат REBOWL - полипропиленова купа без ВРА с капак от термопластичен материал - от участващите в инициативата ресторанти и кафенета срещу депозит от 5 Евро. След като бъдат върнати, купите се измиват и използват за следващия клиент.

Опаковки за изнасяне на храна за възрастни VYTAL

Намаляване на потреблението + Бизнес

VYTAL е система за повторно използване/връщане на опаковки за храна, предлагана на ресторанти, кафенета, кетъринг компании и кафенета на работното място в няколко германски града. Клиентите могат да намерят информация за участващите обекти в приложение, което се използва и за вземане поод наем на опаковки за многократна употреба без ВРА, вместо такива за еднократна употреба, когато се поръчва храна за изнасяне или досатвяне за възрастни.

ГЕРМАНИЯ

След това купите могат да бъдат връщени в ресторанта/кафенето или, в случай на кафетерии/кетъринг доставчици, могат да бъдат оставяни в определени „кутии за връщане“, които се изпразват от VYTAAL.

Етикет за пазаруване без опаковки Повишаване на осведомеността - НПО

Този етикет за пазаруване без опаковки беше въведен първоначално от базираната в Мюнхен НПО Rehab Republic и вече може да бъде открит в други райони на страната.

Етикетът идентифицира магазини и ресторанти, където стоките могат да бъдат закупвани без опаковки за еднократна употреба и където клиентите могат да донасят собствени опаковки за многократна употреба.

Участващите магазини, ресторанти, кафенета, магазини за хранителни стоки и супермаркети могат да бъдат разпознати чрез стикера „Einmal Ohne, Bitte“ в техните витрини и гишета, а също така могат да бъдат открити с помощта на интерактивна онлайн карта.

RECUP - национална система за обмен Намаляване на потреблението - Бизнес

Германската компания RECUP е внедрила национална система за обмен в контекста на събирането, измиването и презареждането на чаши за напитки за вкъщи. Потребителите плащат депозит в размер на 1 Евро, когато поръчват напитката си в чаша за многократна употреба, при което чашите могат да бъдат връщани във всеки друг участващ в инициативата магазин или ресторант, където депозитът се възстановява. Към днешна дата 2700 бизнес партньори участват в инициативата в 450 града в цялата страна.

Система за връщане/повторно използване Cup for Cup Намаляване на потреблението - Бизнес

Крайбрежието на Северно море

Cup for Cup е отворена система за повторно използване при осигуряването на кафе за вкъщи. Предлагат се решения и подкрепа за бизнес доставчици, фестивални и други събития, както и за общини и общности, които искат да ограничат употребата на чаши за еднократна употреба в полза на чашите за многократна употреба и многократно пълнене.

Много барове и ресторанти по крайбрежието на Северно море са преминали от еднократни сламки за напитки към опции за многократна употреба. Някои

ресторанти използват гравирани и многократно използвани метални сламки, които могат да бъдат закупени като сувенири. Други собственици използват сламки от хартия или тестени изделия.

Фрайбургски чаши за многократна употреба Намаляване на потреблението - Държавни власти

През 2017 г. град Фрайбург, Германия, стартира схема за чаши за кафе за многократна употреба за намаляване на отпадъците от чашите за кафе за еднократна употреба. Чашата, изработена от топлоустойчива и безопасна за миене в съдомиялна машина пластмаса, може да бъде взета от участващите обекти, включително университетските кафенета в града, срещу депозит от 1 евро.

Клиентите могат да използват чашата до 400 пъти, преди да я върнат в един от участващите обекти, който може да бъде разпознат по зеления стикер във витрината им, и да си възвърнат депозита. Кафенето или магазинът измиват и дезинфекцират чашата, за да може същата да бъде използвана от следващия клиент.

Инициативата се оказва много успешна и беше възпроизведена в други германски градове, като Мюнхен в рамките на проекта RECUP.

«Зелени» общински поръчки Намаляване на потреблението - Държавни власти

Хамбург

През 2016 г. сенатът на град Хамбург въведе задължителни „Насоки за зелени обществени поръчки“ за системата за обществени поръчки. Насоките налагат изискване за по-екологосъобразен избор на продукти и забрана за закупуване на определен брой артикули, като пластмасови бутилки и капсули за кафе.

След забраната за употреба на бутилки за еднократна употреба - включително такива, които отговарят на условията за връщане на депозити - в обществените сгради вече се предлагат «зелени» алтернативи като чешми и кани с питейна вода. Чашите за многократна употреба бяха въведени в няколко държавни институции, което води до икономии на до 675 000 пластмасови чаши за еднократна употреба годишно.

Освен че са по-екологични, изделията за многократна употреба излизат по-евтино от повтарящото се закупуване на изделия с ограничен жизнен цикъл.

Кампания Packbuddy BYO Намаляване на потреблението + Държавни власти Бремен

Кампанията Packbuddy в град Бремен насърчава хората да носят собствени опаковки или чаши от домовете си, когато закупват храна и напитки за вкъщи. Кетърингите, които участват в кампанията, обозначават заведението си със стикер BYO, за да демонстрират пред клиентите, че предлагат повторно пълнене с продукти.

Общински системи за връщане на депозити Намаляване на потреблението + Държавни власти

Някои германски общини активно насърчават въвеждането на системи с депозит с възможност за връщане на чаши и я подкрепят по различни начини:

- Ханзейският град Грайфсвалд подпомогна въвеждането на система за чаши с депозит, като плати системната такса за участващите партньори за едногодишен период на тестване. Това определя Грайфсвалд като пионер в инициативата на територията на Германия.
- Град Хамбург си постави за цел да въведе система за чаши с възможност за връщане в целия град през 2018 г. и извърши търсене на частен оператор. Бе отправена покана за участие в публичен търг на фирми, които да представят собствена концепция за частно поддържана система за чаши, базирана на депозити. Стартовото финансиране е еднократно заплащане на до 30 000 евро. В допълнение към гарантирането на дългосрочна икономична експлоатация, екологичните и функционални аспекти също бяха важни критерии за приложението.
- В рамките на кампанията „Презареждане, вместо изхвърляне“, Ханзейският и университетски град Роцок призовава местните жители и туристите да елиминират отпадъците и да направят града по-чист. В тази връзка, училищните трапезарии и ветроходният клуб RSC 92 на Роцок бяха оборудвани с чаши за многократна употреба. Трамвайният оператор на Роцок също получи 100 възвръщаеми чаши от градската администрация за ватманите на трамваи, за да се избегне използването на чаши за еднократна употреба. Освен това, градският правилник за отпадъците изисква приоритетно използване на съдове за многократна употреба по време на събития и на обществени места.

Пилотен проект Baltic Sea Ashtray Повишаване на осведомеността - Държавни власти

С Baltic Sea Ashtray се цели да се спечели битката с най-често срещаната форма на отпадъци по плажовете на Варнемюнде, Германия: цигарените фасове. Този пилотен проект, организиран от Küsten Union Deutschland eV (Coastal Union Germany) и туристическата агенция на Роцок и Варнемюнде, насърчава пушачите да изхвърлят цигарите си в специални кошчета, като им

дава възможност да „гласуват“ по актуални въпроси, например „Кой футболен отбор се представя най-добре?“.

На фона на увеличаващите се отпадъци от цигарени фасове, общественото мнение се проучва на базата «една опаковка за всеки отговор». Въпросите се сменят периодично, като в допълнение обществеността може да изпраща своите предложения онлайн на портала за морски отпадъци.

Освен това, в град Нойщад, на балтийското крайбрежие, за туристическата служба и отдела за градски маркетинг, както и центъра на града, бяха осигурени шест от използваните по плажовете урни за гласуване. В допълнение, през сезон 2019, плажната охрана и спасителите от сдружението DLRG раздадоха на посетителите на плажовете преносими плажни пепелници.

Плажове без фойерверки Забрани – Държавни власти Балтийско море

На остров Узедом в Балтийско море, трите здравно-профилактични и морски курорта на „Kaiserbäder“, Албек, Херингсдорф и Бансин имат плажни участъци «без фойерверки», въведени в навечерието на Нова година 2018.

След като 97% от анкетираните в онлайн проучване се съгласиха да няма частни фойерверки, общинският съвет разчисти пътя за проекта и ходът беше добре приет. В допълнение, в навечерието на Нова година посетителите на плажа са допълнително мотивирани да изхвърлят отпадъците си в предоставени за целта контейнери, благодарение на обещанието на Kaiserbäder да дари 0,50 Евро за проект „Океани без пластмаса“ за всеки килограм изхвърлени отпадъци в контейнерите – в рамките на типична новогодишна нощ се събират типично около пет тона отпадъци.

Roopick - без пластмасови торбички за екскременти Намаляване на потреблението – Държавни власти

Roopick е непластмасова, 100% екологично чиста "торбичка" за екскременти, направена от 70% рециклирана хартия; нерезциклираната част представлява дървесни остатъци. Благодарение на интелигентния метод на съгване, Roopick се побира във всеки джоб преди употреба и се предлага в три размера.

През 2018 г. островната общност на Wangerooge замени пластмасовите торбички за кучешки екскременти с „Roopick“. Първоначално същите бяха раздавани безплатно на всички гости, пристигащи на острова с кучета. Също така, на «кучешкия» плаж се предоставят безплатно Roopicks заедно с плажните столове, за да се насърчат посетителите да се освобождават правилно от кучешките екскременти. Roopick също така може да бъде закупена в туристическия информационен център срещу неголяма такса, както и в онлайн магазина на Roopick, за което туристите на острова получават отстъпка.

ГЪРЦИЯ

Проект Clean up the Med

Повишаване на осведомеността - НПО

В продължение на 24 поредни години НПО MEDSOS ръководи проекта „Clean up the Med“, който включва:

- почистване през месеците май и юни, ангажиращо училища, общини, екологични и спортни асоциации, компании и средно 15 000 доброволци в цялата страна; и
- събиране на данни за състава на отпадъците, събрани по време на почистването, включително данни за опаковки за еднократна употреба и микропластмаси.

Пълните резултати от проекта можете да намерите [тук](#).

Програма Sea4All за училища

Повишаване на осведомеността - НПО

Двегодишният Sea4All проект, който върви в периода 2019-2021, цели да помогне на учениците в училищна възраст и техните учители да бъдат все по-наясно с последиците от замърсяването на морската вода - с фокус върху петролните разливи и плаващите пластмасови отпадъци - чрез развитие на базирани на технологии образователни материали.

Проектът обединява седем партньорски организации, включително Архипелажкия институт за опазване на морската среда, водещи университети и изследователски институти от целия ЕС, образователни органи и експерти в областта на ИКТ.

Изследванията на Архипелажкия институт за опазване на морето от морски отпадъци и анализите на риска от морски произшествия допринесоха значително за разработката на [образователните материали](#) в рамките на проекта.

Без пластмасови торбички - Алонисос

Повишаване на осведомеността - НПО

Администриран от MEDSOS в сътрудничество с Гръцкото сдружение за проучвания и опазване на тюлена-монах (MOM) и община Алонисос, проектът без пластмасови торбички е финансиран от Фондация Таласа. Фондация НПО Surfrider откри проект в своето ръководство за добри практики: Забрана на найлонови торбички за еднократна употреба.

Включени дейности:

- 11 почиствания;
- разпространяване на плакати и дигплати за повишаване на осведомеността сред широката общественост;
- дейности по екологично образование, насочени към всички местни училища;
- мероприятия с участието на заинтересовани страни, като въпросници за собствениците на магазини, срещи в кметството и др.; и
- разпределяне от врата до врата на чанти за пазаруване от плат от ученици и доброволци.

Резултати от проекта можете да намерите [тук](#).

Кампания за връщане към чешмяна вода

Повишаване на осведомеността - НПО

Атина

От март 2015 г. MEDSOS провежда кампанията „Връщане към чешмяна вода“ в Атина, която има за цел:

- да популяризира значението на чешмяната вода като обществено благо и правото на достъп до вода на обществени места;
- насърчаване използването на чешмяна вода в бизнеса и училищата;
- намаляване на пластмасовите бутилки като морски отпадъци, които се озовават по нашите брегове; и
- разпространяване и популяризиране на алтернативи за питейна вода (обществени чешми, бутилки за многократно пълнене), и същевременно избягване на пластмасовите бутилки за еднократна употреба.

LIFE DEBAG срещу найлоновите торбички

Повишаване на осведомеността - НПО

Ecological Recycling Society обедини усилията си с MEDSOS, университета в Патра, TERRA NOva и Научно-изследователския институт за устойчиво развитие и човешки ресурси за изпълнение на интегрална информационна и разяснителна кампания за намаляване на замърсяването с пластмасови торбички на околната среда в моретата. Кампанията беше проведена на национално ниво в съчетание с конкретен пилотен проект на местно ниво на гръцкия остров Сирос.

Основната цел на LIFE DEBAG е да промени поведението на потребителите. По-специално, проектът има за цел да увеличи знанията и да приобщи участниците към проблема с използването и изхвърлянето на найлонови торбички на национално ниво, да осигури чувство за обществена съпричастност за изграждане на подкрепа за съответните мерки, за подобряване на образователните усилия, ориентирани към учителите и учениците и да допринесе за превръщането на Гърция в устойчиво общество.

На Сирос в рамките на проекта бе извършено строго оценяване на обременеността с морски отпадъци на плажовете и морското дъно на острова с помощта на безпилотни летателни апарати, теглени подводни камери и подводни транспортни средства с дистанционно управление (ROV).

На национално ниво беше разработена интензивна информационна кампания, включваща телевизия и радио, печатни публикации и електронни бюлетени и социални медии, която успя да достигне до приблизително 600 000 души. Постигнато е доброволно споразумение на национално ниво с пет вериги супермаркети (с над 50% пазарен дял в Гърция), визиращо различни мерки за намаляване на потреблението на найлонови торбички.

В рамките на проекта също така бяха организирани седем консултативни форума за заинтересовани страни, които за първи път събраха всички имащи отношение по въпроса заинтересовани страни. В мрежовите дейности участваха 95 групи от Гърция и шест други държави от ЕС. Накрая проектът разработи «Наръчник за възпроизводство», който обобщава стъпките, които заинтересованите страни могат да предприемат, за да намалят потреблението на пластмасови торбички и други пластмасови изделия за еднократна употреба.

Образование за превенция на отпадъците

Повишаване на осведомеността - НПО

Ecological Recycling Society стартира иновативен проект "Превенция за студенти" в сътрудничество с общините Агиоги Анаргирой - Каматеро, Закинтос, Херсонисос, Козани и Регионалния съюз на общините в Атика. Целта беше да се подобри информираността и да се повиши

обществената осведоменост относно елиминирането на отпадъците, което е една от основните цели в Националния стратегически план за елиминиране на отпадъците.

Основните резултати от проекта включват пътна карта за елиминиране на отпадъците за ученици и учители, презентация в PowerPoint за училищата, плакат и телевизионна реклама. Организирани бяха и превантивни семинари.

Освен че информира училищните общности за елиминирането на отпадъците (с акцент върху пластмасите за еднократна употреба) и разточителното потребление, проектът също така насърчава учениците да участват в действия за предотвратяване на изхвърлянето на отпадъци и алтернативни действия за управление на отпадъците.

Мрежа „In My Cup“

Намаляване на потреблението - НПО

От 2018 г. доброволци на Грийнпийс в Гърция реализират In my cup - мрежа от малки кафенета в цялата страна, които имат за цел да популяризират системите за повторна употреба.

Кафенетата, които се присъединяват към мрежата, предлагат отстъпка по техен избор за клиенти, които купуват кафе и напитки, използвайки собствена чаша за многократна употреба. През 2020 г. броят на участващите кафенета достигна 550.

Сламки на пшеничена основа в Старاماки

Намаляване на потреблението - Бизнес Килкис

Staramaki (Старاماки) е социална кооперация със седалище в Килкис (селски регион на Гърция), която използва най-широко произведения местен продукт, пшеница, за да създаде жизнеспособна екологична алтернатива на пластмасовите сламки за еднократна употреба. Освен че подкрепя местната икономика чрез създаване на алтернативна пазарна среда за селскостопанската продукция в региона и създаване на възможности за заетост, проектът насърчава и социалното сближаване.

В допълнение, бизнес моделът на безотпадната икономика отива една стъпка напред: сламките не само се продават, но и се търгуват за остатъци от кафе, което след това се смесва с останалата пшеница, в сътрудничество с FoodTreasure, за производство на био пелети и брикети за отопление. Целта на този обмен е да ангажира местната общност в намаляването на отпадъците и да промени нагласите на хората относно онова, което всъщност представляват отпадъците.

УНГАРИЯ

Състезания за почистване на реки Повишаване на осведомеността - НПО

Унгарската инициатива Plastic Cup (PET Kupa) допринесе значително за повишаване на осведомеността относно замърсяването с пластмаси на река Тиса. Plastic Cup е неправителствена инициатива с нестопанска цел, стартирала през 2013 г. - за почистване на Тиса и нейните заливни участъци от пластмасовите отпадъци, привнесени там от наводнения. Инициатирана е от неправителствена организация за производство на филми, Filmjungle Society, специализирана в документалните филми за дивата природа и опазването на природата.

Тази уникална инициатива използва самите отпадъци в борбата срещу замърсяването – Plastic Cup стартира като състезание (наименовано на престижната Купа на Америка), където екипите се състезават в събирането на отпадъци, докато плуват по реката на самостоятелно конструирани лодки, изработени от отпадъци. Част от тайната на успеха на Plastic Cup е, че тази инициатива превръща трудната и потенциално опасна задача в забавна и вдъхновяваща дейност за изграждане на екип.

Осем години след началото, вече се провеждат по няколко състезания всяка година както на Тиса, така и на Бодрог, както и по-краткотрайни мероприятия за изграждане на екип. Комуникацията около тези събития е ключов фактор за достигане до повече хора и тяхното информиране относно въздействието върху околната среда, като всяко събитие и основните моменти бяха заснети и популяризирани в социалните медии.

С течение на годините Plastic Cup се разраства от инициатива за почистване до партньорство с вземащите решения на национално ниво, спонсориращите компании и местните общности. Специалистите по управление на отпадъците и водите се присъединиха към екипа от близо 2000 ангажирани доброволци. Тези „Пластмасови пирати“ са готови за действие не само по Горна Тиса, но и на езерото Тиса, през цялата година, където и когато това е необходимо. Общността не само е премахнала около 120 тона отпадъци от реката, но също така ги е сортирала и рециклирала. Plastic Cup разработва методи за рециклиране на речните отпадъци и създаване на полезни продукти на тяхна основа.

Поради систематизираното картографиране, извършено от доброволците, знанията за местоположението и видовете сметища по река Тиса са се увеличили. Тези сметища се пренасят надолу по течението на реката по време на наводнение, разпространяват се в заливната низина, при което се захранват и от незаконните депа за отпадъци нагоре по течението. Последните са най-вече в Украйна, където липсват основни инфраструктури за събиране и управление на отпадъците.

Дейностите от обхвата на Plastic Cup вече са международни, като проектите обхващат целия Дунавски басейн и включват и Украйна, чрез което се цели да се спре замърсяването при източника. Дейности се извършват и по река Бодрог, приток на Тиса, с участието на съответната дирекция по водите и местни партньори.

Системи Recup and Cupler Намаляване на потреблението - НПО

От 2009 г. екологичната асоциация Greenzone въвежда и популяризира системата Újrapohár/Recup в рамките на фестивали, корпоративни събития и клубове. Например, бе представена услугата за миене Recup, при която се използват мобилни промишлени съдомиялни машини, в рамките на фестивал с участието на над 50 000 души.

Благодарение на приноса на Greenzone, националното производство на чаши за многократна употреба се е увеличило. Неправителствената организация започна дейност благодарение на отпуснати субсидии. По-късно асоциацията подкрепи разширяването на унгарско предприятие, специализирано в производството на Recups.

От 2010 до 2014 г. неправителствената организация администрира и услуга за отдаване под наем Recup, която възнамеряваше да съживи преди пандемичната ситуация.

През последните десет години най-малко 1000 събития отдадоха предпочитание на Recups пред чашите за еднократна употреба, което доведе до тонове избягвани отпадъци. Тъй като Recups се използват главно за сервиране на студени напитки, Greenzone наскоро започна да поддържа и системата Cupler - система за чаши за кафе със затворен цикъл, основана през 2019 г.

Наемане на пелени за многократна употреба Намаляване на потреблението + Бизнес

Бебе, което носи пелени за еднократна употреба от раждането си до придобиване на уменията да «ходи на гърне», произвежда 1,5 тона отпадъци. Екологичната асоциация Greenzone прие предизвикателството да намали тази форма на отпадъци в Унгария, като информира семействата за нулеви алтернативи за отпадъците от пелени за еднократна употреба. Това бе извършено чрез презентации, брошури и споделяне на добри практики.

Асоциацията стартира система за отдаване под наем на пелени за многократна употреба през 2019 г. Наемането на пакет с пелени позволява на родителите да изпробват различни видове пелени за многократна употреба, преди да ги закупят. За да подкрепят националния бизнес, пакетите съдържат само пелени, направени от унгарски WAHM (майки, които работят у дома).

По време на семинарите бяха представени и други изделия за многократна употреба, като миещи се мокри кърпички и менструални продукти за многократна употреба.

ИРЛАНДИЯ

Национален план за действие за отпадъците Забрани - Държавни власти

През 2020 г. ирландското правителство публикува новия си план за действие по отношение на отпадъците, съдържащ разпоредби за:

- въвеждане на «лате» такса върху чаши за еднократна употреба от 2022 г., за да се стимулира използването на алтернативи за многократна употреба. Тази мярка трябва да обхване и други чаши, за студени напитки;
- въвеждане на забрани за сашета с подправки и захар, малки тоалетни принадлежности за хотели, пластмасови чаши за еднократна употреба (като се започне с изпробване, изразяващо се в забрана за консумация на място в избрани градове, висши учебни заведения и транспортни/търговски центрове) и немедицински кърпички;
- въвеждане на мерки против неоправданото използване на пластмасови чаши (например в кафенетата със сядане и мащабни събития) и задължаване на търговците на дребно да предлагат намаление на цените за потребителите, които донасят чаши за многократна употреба;
- създаване на система за връщане на депозити (DRS) за пластмасови бутилки и алуминиеви кенчета до края на 2022 г. в тясно сътрудничество с хранително-вкусовата промишленост, търговците на дребно, събирачите на отпадъци и съоръженията за третиране на отпадъци.

Въпреки че на държавите-членки не е позволено да спират пускането на опаковки на пазара, директивата за пластмасите за еднократна употреба на ЕС им предоставя правото да забраняват опаковките съгласно процедура, чрез уведомление, в съответствие с Директива (ЕС) 2015/1535. Използвайки този механизъм, Ирландия се ангажира да забрани допълнителен набор от пластмасови изделия за еднократна употреба.

В плана има и конкретни разпоредби за проучване и насърчаване на алтернативи за многократна употреба в партньорство със заинтересованите страни (напр. IBEC, RAI, ISME, EPA), спиране на промоциите „купете един безплатно“ в супермаркетите и принуждаване на производителите да заплащат 80% от разходите за събиране и управление на отпадъците от техните продукти/опаковки в рамките на схемите за разширена отговорност на производителя (EPR).

Такса “Latte” Намаляване на потреблението - Държавни власти

От 2022 г. Ирландия ще наложи такса “лате”, в размер на 0,25 евро, за чаши за еднократна употреба, включително компостируеми чаши. Приходите от схемата ще подпомогнат развитието на системите за повторно използване.

В дългосрочен план ще бъдат наложени допълнителни екологични такси за студените напитки и други пластмасови опаковки за еднократна употреба.

Междувременно Ирландия се ангажира със следните предложения:

- Пробно тотално премахване на чашите кафе за еднократна употреба в избрани градове, висши учебни заведения и транспортни/търговски центрове.
- Въвеждане на мерки за забрана на неоправданата употреба на чаши за кафе за еднократна употреба (например в кафенетата със сядане) и задължаване на търговците на дребно да предлагат отстъпка за потребителите, които използват чаши за многократна употреба.
- Програми за образование и осведомяване.
- Евентуална пълна забрана на чашите за еднократна употреба.

Кампания Conscious Cup Намаляване на потреблението - НПО

Кампанията Conscious Cup стартира през 2016 г. от малка група разтревожени граждани, които осъществиха контакт чрез Facebook Group Zero Waste Ireland и решиха да предприемат действия за намаляване и евентуално премахване на еднократните чаши за кафе в Ирландия.

Кампанията насърчава както независимите кафенета, така и търговските вериги да стимулират използването на чаши за многократна употреба, като предлагат награда или отстъпка на клиентите, които донасят собствени чаши. Участващите кафенета могат да бъдат идентифицирани чрез стикер във витрината и могат да бъдат откривани чрез специална карта на уебсайта на кампанията.

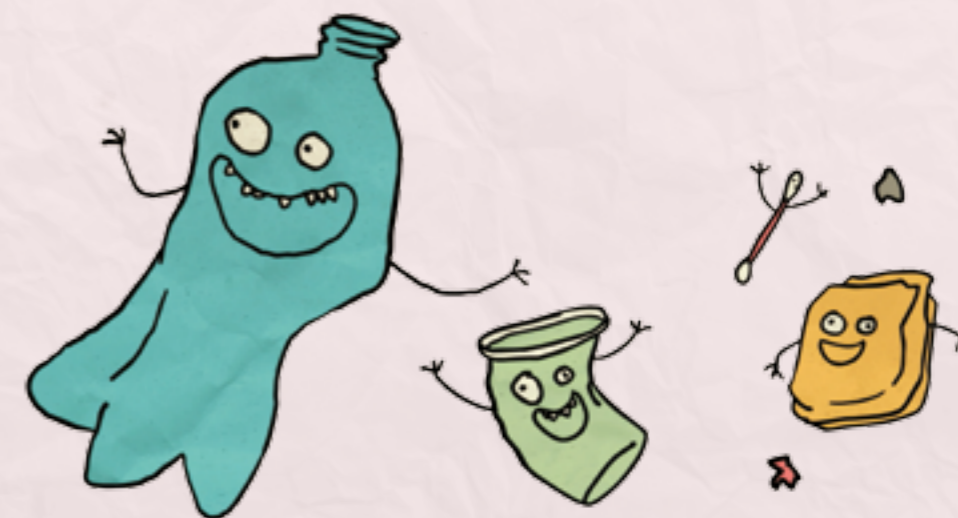
Седмица без пластмаси Повишаване на осведомеността – Държавни власти Голуей

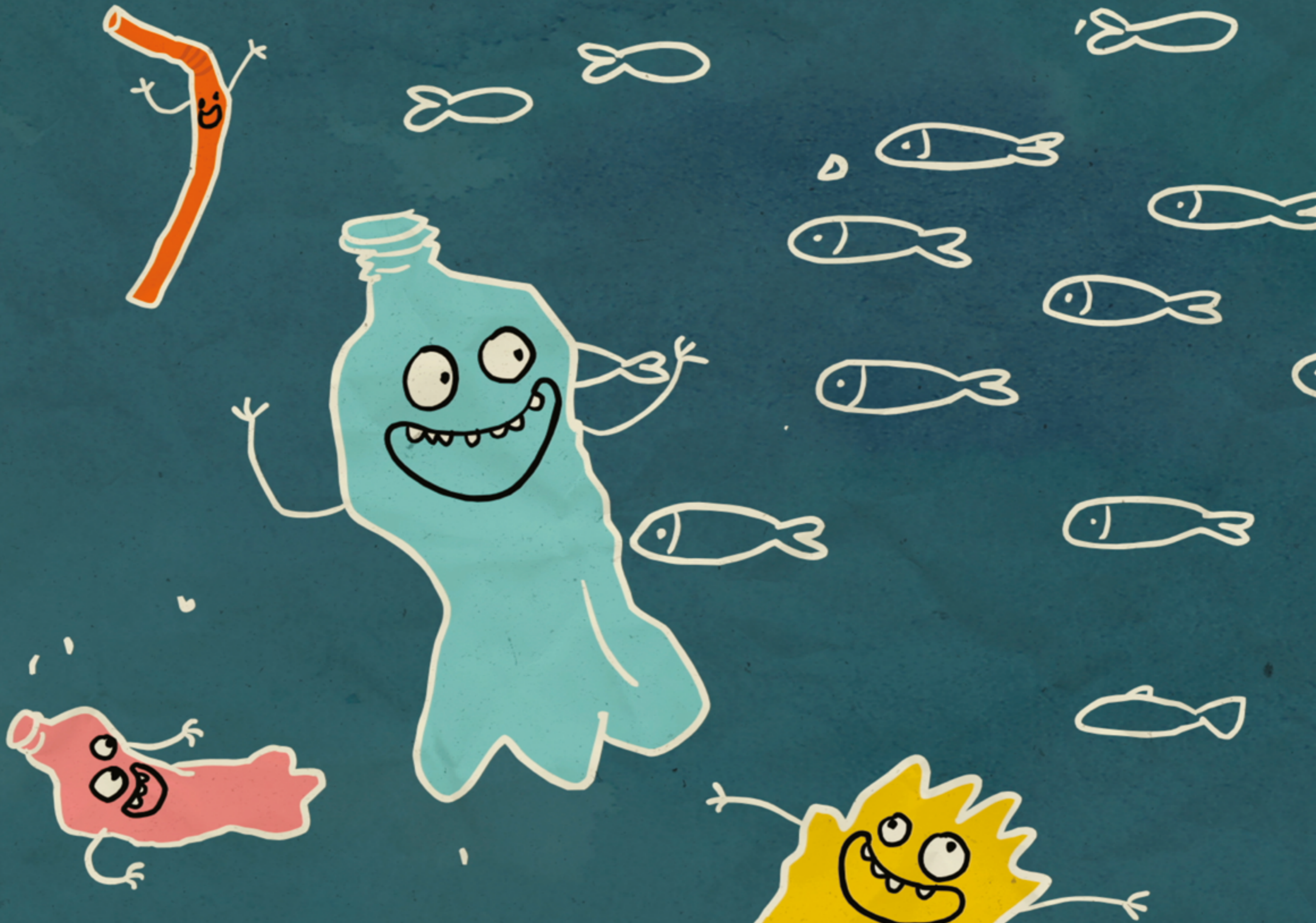
През февруари 2018 г. град Голуей стартира Седмица без пластмаси за повишаване на обществената информираност за замърсяването на морето, причинявано от пластмаси за еднократна употреба. Инициативата, ръководена от кмета на града, Пиърс Фланари, беше подкрепена от множество личности - включително местни играчи на ръग्би, актьори и главен готвач със звезда на Мишлен - които се ангажираха да намалят потреблението на пластмаса и насърчат гражданите да се включат в инициативата.

Всички участващи получиха комплект „без отпадъци“, включващ алтернативи за многократна употреба, като бутилка за напитки за многократна употреба, който да им помогне да приемат предизвикателството. Местните училища спомогнаха за разпространението на посланието и внедриха най-добрите практики благодарение на образователен наръчник, изготвен от кметството. Предизвикателството беше широко разгласено в социалните медии.

Усилията и образцовото поведение на Голуей изпратиха мощното послание, че е възможно да се сложи край на употребата на пластмаси за еднократна употреба, по-специално пластмасови бутилки, и че всички обществени нива са заинтересовани страни по въпроса. Следващата фаза вероятно ще бъде промяна по линия на системата за обществени поръчки в града.

“От 2022 г. Ирландия ще наложи такса “лате“, в размер на 0,25 евро, за чаши за еднократна употреба, включително компостируеми чаши. Приходите от схемата ще подпомогнат развитието на системите за повторно използване.”

ИТАЛИЯ

“министърът на околната среда Серджо Коста стартира Предизвикателството „Без пластмаси“, за да насърчи общините и регионите да елиминират някои пластмасови изделия за еднократна употреба от определени обществени места.”

Регионално предизвикателство «Без пластмаси» Забрани - Държавни власти

От януари 2019 г. Италия наложи национална забрана върху производството и продажбата на еднократни пластмасови памучни пъпки.

Визирайки прилагането на директивата на ЕС „Пластмаси за еднократна употреба“, министърът на околната среда Серджо Коста стартира Предизвикателството „Без пластмаси“, за да насърчи общините и регионите да елиминират някои пластмасови изделия за еднократна употреба от определени обществени места, като общински офиси, училищни столове, магазини, фестивали, панаири и пазари.

Към днешна дата над 50 общини и 15 региона на Италия вече са приели предизвикателството, издавайки местни закони през 2019 и 2020 г., които забраняват употребата на пластмасови изделия за еднократна употреба (чинии, чаши, прибори за хранене, торбички, сламки, посуда) и ги заменят със системи за многократна употреба и презареждане или, когато такива не са налични, със сертифицирани компостируеми материали.

Регионите, които се ангажираха с Plastic Free Challenge, включват:

- Регион **Марке**: Регионалният закон № 27, приет през март 2017 г., има за цел да намали производството на отпадъци, получени при използването на пластмасови изделия за еднократна употреба, като памучни пъпки, сламки, пластмасови чинии и прибори за хранене, балонни пръчки, контейнери за храна (за незабавна консумация, или за изнасяне за къщи), контейнери за напитки от експандиран полистирол и техните капачки. Законът определя 31 март 2020 г. като крайна дата за формиране на запаси от такива изделия. Забраната е насочена най-вече към публични, но също така и към частни органи: региона, провинциите и общините, акредитирани държавни и

частни здравни заведения, университети, държавни образователни институции, всеки, който реализира икономическа дейност в публичната сфера, и събития, за които се използват регионалните средства.

- Регион **Фриули Венеция Джулия**: Регионът, на базата на регионален закон № 36, реши да забрани за постоянно използването на пластмаси за еднократна употреба в офисите на регионалните администрации, основните органи и изцяло притежаваните дъщерни дружества. Забраната не обхваща само офиси, а и всички мероприятия, популяризирани в региона.
- Регионът **Вале д'Аоста**: С резолюция на Регионалния съвет № 731, регионът наложи забрана за употреба на еднократни пластмасови предмети във всички свои административни структури, започвайки с бутилки през февруари 2019 г. Плочите и стъклата бяха постепенно заменени от биоразградими алтернативи.
- Регион **Тоскана**: През юни 2019 г. Регион Тоскана одобри регионален закон №. 37, който забранява използването и предлагането на изделия за еднократна употреба от пластмаса във всички общински и държавни имоти, плажове, паркове и защитени територии, фестивали, панаири и събития, организирани за региона. Законът позволява складовите наличности да бъдат изчерпани, при условие че това приключи до 31 декември 2019 г.

ИТАЛИЯ

Общински «водни къщи»

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Италия има добре развита мрежа от над 4000 общински „водни къщи“, обикновено административни от местни доставчици на водоснабдителни услуги, които осигуряват както негазирана, така и газирена вода. Някои общини вземат неголяма сума за услугата, например няколко евроцента на литър, което означава все още по-евтин вариант от бутилираната вода; други са възприели показателя - максимален обем за човек за седмица, което може да се контролира чрез специална карта.

Практиката, започнала преди около десет години, успя да мотивира хората отново да пият чешмяна вода, която в повечето ситуации е напълно безопасно. Водните къщи използват същата чешмяна вода, каквато има в домовете, а кметовете използват този факт, за да насърчават използването на чешмяна вода у дома.

В момента в град Милано има 22 къщи за вода – тази цифра скоро ще се увеличи до 40 - осигурявайки седем милиона литра годишно, спестявайки около пет милиона бутилки за еднократна употреба.

По-големите градове също имат специални програми с чешми за вода, разпръснати из градовете. Например Рим разполага с 80 водни „павилиона“, а Флоренция има мрежа от чешми във Флоренция, които са посочени на онлайн карта.

Наръчник за общини

Забрани - Държавни власти

През 2019 г. неправителствените организации Legambiente и Chimica Verde Bionet обединиха усилията си, за да разработят наръчник за подпомагане на общините, които желаят да разработят местни стратегии и закони за «живот без пластмаси».

Наръчникът е фокусиран върху намаляването на потреблението, повторната употреба, повишаването на осведомеността и се позовава на мерките на директивата на ЕС за пластмасите за еднократна употреба. Той запознава публичните администрации с процеса на прилагане на местни забрани и мерки, като използва цялостен подход и включва всички съответни заинтересовани страни.

НПО нямат за цел наръчникът да бъде статичен документ, а по-скоро развиващ се такъв, който редовно да бъде актуализиран в светлината на новите най-добри

практики. В момента наръчникът включва поредица от стъпки, които общините могат да предприемат както в краткосрочен, така и в дългосрочен план, включително забрана на употребата на пластмаси на местно ниво, забрани за еднократна употреба, зелени практики за обществените поръчки и кампании за повишаване на осведомеността.

Инициатива Terna Plastic Free

Намаляване на потреблението - НПО

Legambiente създава партньорства и проекти с големи италиански компании, за да насърчи възпроизводимостта на ресурсите. Тяхното сътрудничество с националния оператор на електрически мрежи Terna има за цел да помогне на компанията да идентифицира процесите, необходими за постепенно премахване на пластмасите за еднократна употреба и тяхното рециклиране в работните места на компанията. Изготвено е ръководство за най-добри практики.

Както се упоменава в уебсайта на Terna, „Инициативата Terna Plastic Free е лансирана и внедрена с цел да намали максимално потреблението на пластмаси за еднократна употреба на всички места, на първо място в нашата централа на Via Galvani в Рим, където работят над хиляда души.”

Основните обекти, обхванати от инициативата са столовата и кафенето на Терна, събитията с кетъринг и стаите за почивка. Поставени са дозатори за вода, които заменят бутилките от PET, а стъклото е заменило много пластмасови изделия за еднократна употреба в кафенето и в практиката на кетъринга.

Консултантската агенция за околната среда AzzeroCO2 изчислява намаляването на въздействието върху околната среда от инициативата, използвайки метода за оценка на жизнения цикъл. Използването на дозатори за вода допринася най-съществено за намаляването на емисиите (21,5 тона CO₂eq), последвано от въвеждането на дозатора за хляб в столовата (спестяване на 228 кг отпадъци от полипропилен годишно). Подмяната на бутилки за вода за еднократна употреба с дозатор за вода и бутилки за многократна употреба води до годишни икономии от 3700 кг от PET отпадъци.

ИТАЛИЯ

„Plastop“ за училища без пластмасови бутилки Повишаване на осведомеността + Училища и университети

Проектът „Plastop“, лансиран от общността на **университета в Болоня** има за цел да ограничи използването на пластмаси за еднократна употреба, по-специално пластмасови бутилки. Университетът стартира проекта през 2018 г. чрез прилагане на различни стратегии, включително:

- производство на метални бутилки за вода за многократна употреба, които бяха раздадени безплатно на студенти и административния и преподавателски персонал;
- инсталиране на дозатори за природна и газирана вода на контролирана цена; и
- инфографики, които отправят послания за устойчивост чрез стикери за поставяне на стратегически места в училищата и университетите.

В Рим Университетът **Roma Tre** разпространи безплатно 30 000 стоманени бутилки за вода с инициативата „Посланието е бутилката“. Освен това, регионалният съвет на Лацио отпусна 500 000 евро за финансиране на други инициативи, насочени към борба с използването на пластмаси за еднократна употреба. Ще бъде публикувана покана за представяне на оферти в подкрепа на закупуването на еко-уплътнители за оползотворяване и рециклиране на материали и стартиране на проекти за постепенно премахване на контейнерите и други пластмасови изделия за еднократна употреба във всички училища.

Община **Падуа**, придържайки се към стартираната от Министерството на околната среда кампания „Предизвикателство Без Пластмаси“, работи за намаляване на използването на пластмаси за еднократна употреба от всички основни и средни училища, като дава на всички ученици бутилка вода.

Университетът в **Катания си** е поставил за цел да раздаде 2500 бутилки за вода на университетския персонал и 9000 на студентите. Планира да инсталира 60 пункта за естествено и газирано водоснабдяване, включително «водна къща».

След инициативата „Милано без пластмаса“, стартирана от кмета на Милано, общината раздаде 100 000 бутилки за многократна употреба, 40 000 от които бяха предназначени за деца от средните училища и 60 000 за деца от началните училища.

Община **Бреша**, А2а и Унибс стартираха инициатива, която предвижда разпределянето на 7500 алуминиеви бутилки с вода в 29 средни училища през 2020 г., докато 17 000 ще бъдат раздадени на студенти от Университета в Бреша.

Близо 2600 бутилки за многократна употреба бяха раздадени в община **Флоренция**. Това е важен елемент от плана, който Publiacqua, в сътрудничество с община Флоренция и останалите общински администрации, е въвел за осигуряване на чешмяна вода в училищата.

По инициатива на туристическия квартал на **Амалфийското** крайбрежие бяха закупени 5000 бутилки за вода от Tritan, които бяха раздадени на учениците от училищата на крайбрежието на Амалфи. Tritan е пластмасов полимер от последно поколение, който не съдържа химически или токсични вещества и е устойчив на големи температурни промени. Поради тази причина е безопасен за миене в съдомиялна машина и може да се използва повторно, без опасения във връзка с хигиената. Според данните, публикувани от Туристическия квартал, използването на бутилка за вода от този вид намалява емисиите на въглероден диоксид в атмосферата, като всяка бутилка от Tritan реализира икономии на емисии от около 80 g CO₂.

Летища «без пластмаси» Намаляване на потреблението - Бизнес Рим, Флоренция и Пиза

Римското летище Фиумичино-Леонардо да Винчи се е заело с предизвикателството да се превърне в международен център без пластмаси. От пластмасовите отпадъци, произведени на летището, 98% се оползотворяват и изпращат за рециклиране. Тъй като отделянето на отпадъците остава стратегически приоритет, летището си е поставило за цел и постепенно намаляване на произведените отпадъци.

Като част от тази инициатива летището изгражда инсталация за компостиране, която ще му позволи да трансформира органичните отпадъци от баровете и ресторантите в компост, като по този начин ще се намали количеството произведени отпадъци с над 1000 тона годишно.

Освен това летището стартира проект за намаляване на количеството пластмаси, използвани на летището, в сътрудничество с летищните оператори. Целта е да се елиминират или постепенно заменят пластмасовите изделия, като чинии, чаши, прибори за хранене, сламки

и контейнери и летището да се превърне в летище без пластмаси в рамките на няколко години. Лансирана бе и инициативата „хей, дай ми тапа!“ - за събиране на пластмасови капачки за бутилки, която подпомага ангажирането на хора с увреждания в сектора на производството. И накрая, летището инсталира машини за уплътняване на PET бутилки и алуминиеви кутии на контролните пунктове за сигурност в терминалите, за да се намали количеството течни отпадъци, които се изхвърлят, и да се гарантира, че самите опаковки се оползотворяват.

Според администриращата компания Toscana Airports летищата на Флоренция и Пиза трябва да се превърнат в първите европейски летища, които оперират 100% без пластмаса и са в челните редици за възстановяване на водата. Всеки ден на двете летища се събират общо 150 кг пластмаса и се изхвърлят над 3000 литра бутилирана вода.

Планът, който ангажира всички - от персонала до пътниците (подход, използван и за кампанията „Не бъди щраус!“), ще бъде реализиран в три фази:

- Инсталиране на четири контейнера в зоната за контрол на сигурността, които да позволяват на пътниците да изпразват водата и другите течности и да поставят празните пластмасови бутилки в контейнери за разделно събиране. Събраната вода може да се използва повторно в летищните системи - за поливане или за промиване в тоалетните.
- Инсталиране на чешми за питейна вода благодарение на сътрудничеството с Acque и Publiacqua и раздаване на бутилки с вода на служителите и пътниците.
- Пълна забрана за продажба и употреба на пластмаси в двете летища чрез промяна на договорните клаузи за марките, които управляват магазините и кафенетата.

Кампания BEACH CLEAN Повишаване на осведомеността - НПО

Legambiente, заедно с партньорите по проекта COMMON в Тунис и Ливан, стартираха кампанията BEACH CLEAN през 2020 г. за повишаване на обществената осведоменост за морските отпадъци по средиземноморските плажове и за въздействието, което ежедневните действия оказват върху морската екосистема. Кампанията е насочена към туристи и

плажни басейни в пет средиземноморски района в трите държави. Предоставени са десет съвета за намаляване на пластмасовите отпадъци, а посетителите на плажовете се анкетират, за да се събере ключова информация за състоянието на средиземноморските плажове.

Кампанията BEACH CLEAN е широкообхватна кампания за намаляване и елиминиране на отпадъците, която е също така насочена към пластмасовите предмети за еднократна употреба, по-специално цигари, чинии за еднократна употреба и прибори за хранене, сламки, памучни пъпки и найлонови торбички.

Постери с десетте златни правила на кампанията бяха поставени в най-популярните италиански, ливански и тунизийски туристически райони, където огромният приток на летни туристи допринася за съществено увеличение на обема отпадъци по плажовете.

В анкетата за посетителите въпросите са по-обща, но някои от тях са насочени конкретно към пластмасите за еднократна употреба и туристическите съоръжения, например „Какво откривате в ресторантите/кафенетата на плажа, в който обикновено ходите - чинии и прибори за еднократна употреба или такива за многократна употреба?“

Забрана за пушене на плажа Бибионе Повишаване на осведомеността - Държавни власти

На плажа Бибионе в община Сан Микеле ал Талиаменто (Венеция) през 2011 г. стартира кампания за повишаване на осведомеността относно чистите плажове без тютюнев дим. На плажа беше оформена зона „Без тютюнев дим“ и бяха поставени табели с напътствие хората да не пушат там. Бяха извършени общо 1500 анкети на различни езици, за да се оцени общественото одобрение на инициативата: 65% от анкетиранияте реагираха положително на пълната забрана, докато 27% заявиха, че са за забраната, при условие, че бъдат създадени зони за пушачи.

Проектът „Respira il Mare“ («Дишайте морския въздух») въведе забрана за тютюнопушене в заведенията на плажа, с глоби за нарушителите. Плажове като Bagni di Sant'Antonio delle Fornaci, близо до Савона и плажа Bibione, се присъединиха към инициативата. Първоначалната забрана беше наложена през 2014 г., като на плажа бяха поставени табели, които информират посетителите и приканват пушачите да загасят цигарите си. Бяха инсталирани прозрачни контейнери за фасове, за да покажат на посетителите

ИТАЛИЯ

колко от тези отпадъци се събират всеки ден.

През 2018 г. Бибионе прикани посетителите да не пушат в по-голямата част от плажа, осигурявайки на закоравелите пушачи запазена зона за пушене. Министерството на здравеопазването веднага се заинтересува от предложението и потърси информация как да приложи модела. Оттогава насам много плажове последваха примера.

От значение е фактът, че инициативата от 2014 г. получи подкрепата и вниманието на СЗО (Световната здравна организация), Regione, местната здравна служба на ASL, и Италианския национален онкологичен институт. Съвсем наскоро Codasops, координацията на асоциациите за защита на околната среда и правата на потребителите, и потребителите, заявиха своята загриженост относно ефектите от тютюнопушенето в морските райони и посочиха, че плажът Бибионе е модел за подражание.

Многократни училищни кутии за обяд **Повишаване на осведомеността - Училища и университети** **Виченца**

Във Виченца десет основни училища (съставляващи общо една четвърт от учебните институции в града) стартираха проекта «Нулеви отпадъци в столовата» през 2013 г., който беше популяризиран от общината за намаляване на производството на отпадъци.

Проектът бе представен на всички директори на училища, които могат да ангажират един или два от класовете на училището си в експеримент за замяна на пластмасови чинии за еднократна употреба (35 г пластмаса на човек за хранене) с кутия за обяд или съд за многократна употреба, изработени от нечуплив, миец се материал, който съдържа съдове и прибори за хранене, предоставени безплатно от общината. Като алтернатива, децата могат да използват съдове и прибори за хранене, донесени от дома в херметически

затворен контейнер, предоставен от техните семейства.

Тези, които се придържат към експеримента, получават отстъпка от 0,15 евро от цената на всяко хранене като малък стимул, което прави практиката още по-привлекателна.

Девет от двадесет и шест училища, които използват общинската столова, участваха в експерименталната фаза на проекта, която включваше общо 34 паралелки, 734 ученици и 57 учители. От 6 168 хранения, осигурени през първата фаза, от 10 до 31 март, само 4% включват осигуряването на резервна кутия за обяд и ястия - 90% от тези случаи са по причина на това, че учениците са забравили кутията, а 10% - по причина на недобро почистване.

По принцип учениците демонстрираха голяма признателност за инициативата и дори изглеждаше, че се наслаждават повече на храната си. Счупените кутии за обяд бяха подменени безплатно благодарение на сътрудничеството с доставчика Snips SRL, който е ревностен защитник на проекта. Производството на отпадъци е намалило драстично: само училище „Родари“ е намалило отпадъците си от 20 найлонови торбички до една торба с органични отпадъци и една хартиена торба с отпадъци на ден.

Проект «Без пластмаси» в Пелагос **Повишаване на осведомеността - НПО**

Воден от неправителствените организации Legambiente и Expédition Med, проектът Pelagos Plastic Free произтича от необходимостта да се намали замърсяването на морето, причинено от пластмасови отпадъци, и да се защитят различните видове китоподобни, живеещи в светилището Пелагос.

Проектът се провежда по три оси: подобряване на управлението, насърчаване на местните администрации да предприемат превантивни мерки срещу изхвърлянето на пластмаси в морето и по плажовете; научни изследвания, за да се задълбочи разбирането за въздействието на пластмасите върху китоподобните и морската екосистема; и разпространение на знания и повишаване на осведомеността, за да се приобщат гражданите и операторите към проблема за пластмасовите отпадъци.

Отпадъците, произведени в градовете, продължават да се трупат по плажовете и във водите на средиземноморския басейн, включително в защитени територии, с богато биоразнообразие, като например светилището Пелагос. Пластмасата представлява

ИТАЛИЯ

95% от отпадъците, разпръснати по плажовете, както и по морското дъно и други повърхности. Във водите на Тосканския архипелаг има концентрация от 10 кг пластмасови отпадъци на квадратен километър, една от най-високите в света.

Тази ситуация се дължи главно на лошото управление на отпадъците, произведени не само в крайбрежните градове, но и в градовете по-навътре в страната. Следователно, от съществено значение е администрациите на съответните региони да бъдат информирани за добрите практики по отношение на повторната употреба, рециклирането и правилното изхвърляне на отпадъците. За да улесни това, Legambiente изготви списък с примери за добри практики, прилагани от някои администрации, които могат да бъдат възпроизведени. Бяха, също така, призовани местните и регионалните публични администрации да се опитат да приложат някои от предложените инициативи.

«Зелени» общински данъчни стимули Намаляване на потреблението - Държавни власти

Община **Капанори (Лука)** насърчава инициатива, която да гарантира, че жителите все повече могат да купуват продукти без опаковки като храни, напитки и перилни препарати, като по този начин намаляват количеството произведени пластмасови отпадъци.

С приемането на промяна в разпоредбите за отпадъците в част от района на Лука, общинската администрация въведе 20% отстъпка от фиксираната част от данъка върху отпадъците за всички предприятия, които продават храни и други продукти без опаковки. Това предполага значителни икономии за магазините, които се присъединяват към борбата срещу опаковките, независимо от това колко отпадъци произвеждат, което вече се възнаграждава от данъчно облагане, основано на производството.

Магазините, които искат да се възползват от отстъпката, трябва да демонстрират пред общината, че са въвели продукти без опаковки в своите магазини.

В община **Legnago (Верона)** инициативата „Save-Environment“, одобрена през март 2019 г., доведе до промени в регламента за данъци върху отпадъците (Tari). Въведено е частично възстановяване на данъка за смет за компании, участващи в проекта „Купувайте изделия от рециклирани материали“.

Инициативата позволи поставянето на три „еко-уплътнители“, където гражданите могат да носят употребявани пластмасови бутилки и в замяна на

това да получават „екоточки“. Екоточките могат да се използват във всеки магазин или участваща в инициативата дейност за възползване от отстъпка при покупки или услуги. Възстановяването на 100 Евро за Tari, въведено чрез инициативата, е насочено към собствениците на фирми, които предлагат такива „еко-отстъпки“. Като цяло проектът помага на бизнеса да подобри задържането на клиентите, като в същото време насърчава по-голямо внимание към отпадъците.

През декември 2017 г. общинският съвет в **Таламоне (Гросето)** въведе възможност за получаване на 30% до 70% намаление на променливата част от данъка върху отпадъците. Това намаление се отнася за квартални магазини с размер максимум 150 квадратни метра, които продават продукти с презареждане, както и за магазини, които предлагат продукти в неопакван вид или провеждат политика за връщане на празни опаковки.

Тези, които продават само продукти за презареждане, имат право на отстъпка от 70%, докато онези, които осигуряват зареждания заедно с по-традиционен модел, ще се възползват от намаление на данъка с 30%.

Субсидии за пелени за многократна употреба Намаляване на потреблението – Държавни власти

За жителите на община Тренто, които купуват изпираеми пелени за едно или повече от децата си на възраст под 30 месеца, общината предоставя 50% възстановяване на разходите, с максимално обезщетение до 50 Евро на дете. Към заявлението трябва да се предостави разписка или фактура от покупката на пелените.

Система за пелени със затворен цикъл - Lavanda Намаляване на потреблението - Бизнес Болоня

Lavanda е проект, разработен от социалната кооперация Eta Beta в сътрудничество с Университета в Болоня след проучване на вредата за околната среда, причинена от пелените за еднократна употреба. Въз основа на концепция „продукт като услуга“, Lavanda дава под наем пелени на детските градини и предлага услуга за пране на пелените (която оказва по-ниско въздействие върху околната среда, отколкото индивидуалното пране от детските градини). Проектът също така създава нови възможности за работна заетост за хора със социални затруднения, които иначе

биха били грижа на общината.

Услугата за детските градини се основава на споразумения между Eta Beta и общините и е съобразена с нуждите на детските градини. Осигурява се доставка на чисти пелени, ежедневно събиране на мръсни пелени и централизирано изпиране. Процесът на пране и сушене е съобразен с всички хигиенни норми и организиран да намали до минимум въздействието на транспорта и прането върху околната среда (например – без използване на излишна вода, енергия или препарати).

Lavanda постепенно трябва да се отвори към семействата, като им предложи услуга за отдаване на пелени под наем и пране на пелените

Eta Beta също популяризира подобна схема (наречена „DPIClean“) за маски, използвани като ЛПС по време на кризата с COVID. Схемата обслужва големи потребители като училища, офиси и болници - доставят се чисти маски, а използваните маски се събират и дезинфекцират в съответствие с правилата, дефинирани от здравните власти.

Насърчаване на пазаруването без опаковки Намаляване на потреблението - Държавни власти

Неотдавнашен национален закон, № 141/2019, който изменя и допълва Указ № 111/2019 („Националният закон за климата“) въведе две основни мерки, свързани с повторната употреба на пластмаси и опаковки като цяло:

- Въвеждане на стимул за малки, средни и големи магазини да осигуряват „площи без опаковки“.
- „Правото на потребителя да донесе собствен съд“. Потребителите вече имат право да използват собствени съдове за многократна употреба за пресни продукти като млечни продукти, шунка, месо, риба и др. Практиките на BYO преди това са били основно забранени поради хигиенни проблеми. Като мярка за безопасност, новият закон предвижда, че съдът трябва да бъде чист и да няма уловима миризма. Продавачът или неговите служители могат да откажат да поставят продукти в съда, ако преценят, че той не е подходящ за предназначението, например ако е счупен, без капак и т.н.

Общини срещу цигарени фасове Повишаване на осведомеността - държавни власти

Община Сестри Леванте (Генуа) проведе кампания за повишаване на осведомеността относно изхвърлянето на фасове в околната среда. Инициативата започна благодарение на регионален принос към проектите за общинско събиране на отпадъци.

Общината закупи 1500 екологосъобразни каси за събиране на фасове, които бяха раздадени безплатно в общинските офиси, службата за връзки с обществеността на URP, туристическата информационна служба и офисите на Mediterraneo

Servizi. Бяха разпространени листовки, осигурени постери и известия, прикрепени към кошчетата за отпадъци, които бяха оборудвани с контейнер за фасове. Специални контейнери също така бяха поставени на плажовете, а собствениците на фирми, желаещи да разпространяват касите чрез бизнеса си, получиха стикери за своите витрини.

Община Кастел Гандолфо (Рим), благодарение на отпуснатите средства, генерирани от забраната в столичния град, стартира проект за повишаване на осведомеността за целите на борбата срещу изхвърлянето на фасове през 2019 г. Това включва инсталиране на събирателни контейнери за фасове в оживените и туристически значимите части на града, включително по крайбрежната алея, където също бяха поставени специални контейнери за събиране на фасове.

През август 2019 г. община Молиано (Мачерата) стартира проект за повишаване на осведомеността сред пушачите относно това, как правилно да изхвърлят своите фасове. В туристическия офис и магазините за тютюн пушачите могат да получат безплатни джобни контейнери, в които да съхраняват фасовете от цигари.

“Пластмасата представлява 95% от отпадъците, разпръснати по плажовете, както и по морското дъно и други повърхности. Във водите на Тосканския архипелаг има концентрация от 10 кг пластмасови отпадъци на квадратен километър, една от най-високите в света.”

ЛАТВИЯ

Кампания „Не правете отпадъци“
Намаляване на потреблението + НПО

Юрмала

НПО „Латвийски клуб за опазване на околната среда“ (VAK) проведе кампания в град Юрмала, наречена „Каквото и да купите или изядете, не правете отпадъци“ в качеството на пилотен проект за доставчици на услуги, общественото хранене, търговците и туристическите информационни центрове.

Целта на кампанията е да насърчи намаляването на употребата на продукти за еднократна употреба и да популяризира екологосъобразните привички чрез изпълнение на набор от дейности:

- На местните доставчици на услуги и бизнеса бяха предоставени плакати, дигплатни и картонени рафтове, за разпространение.
- Организиран бе образователен конкурс за възобновяеми торбички като алтернатива на пластмасовите торбички за еднократна употреба с 1200 участници. Организирани бяха четири регионални състезания и финални изложби в няколко големи търговски центъра.
- Организиран е зелен туристически цикъл.
- Организирани бяха образователни семинари за учители от крайбрежните общини. Общо 180 образователни институции бяха включени в пилотния проект.

За да участват в кампанията, местните обекти като кафенета, магазини и музеи трябваше да предоставят материали за кампанията на своя уебсайт и да информират служителите и клиентите за принципите на екологично поведение в контекста на своята дейност. Един от резултатите от пилотния проект беше лансирането на идеята да се въведе система за връщане на депозити (DRS) за пластмасови очила, която беше подкрепена от повечето интервюирани кафенета в Юрмала.

“Организиран бе образователен конкурс за възобновяеми торбички като алтернатива на пластмасовите торбички за еднократна употреба с 1200 участници. Организирани бяха четири регионални състезания и финални изложби в няколко големи търговски центъра.”

ЛИТВА

“Две години по-късно инициативата за депозитите в страната, която се задвижва от автоматите за обратна продажба на TOMRA, отчита процент на възвръщаемост до 92%.”

Общински събития «без пластмаси»
Забрани - Държавни власти

Вилнюс

През март 2020 г. град Вилнюс прие общинска забрана за пластмасови изделия за еднократна употреба (като чаши и съдове за хранене) за всички общински публични събития, както и изискването за предоставяне на контейнери за разделно събиране. Друг литовски град, Йонискис, всъщност беше първият град, който успешно предприе тази стъпка през 2019 г., което вдъхнови други градове като Вилнюс, Тракай и Паневежис да се справят с предизвикателството.

Всички организатори на събития и организации на гражданското общество бяха информирани преди решението и им беше даден срок от два месеца да се подготвят за алтернативи. Бяха идентифицирани компании и стартиращи фирми, които биха могли да предоставят многократно използвани чаши, чинии и други пособия за събития, които са от решаващо значение за успеха на забраната.

Това решение е първата важна стъпка за намаляване на количеството пластмасови отпадъци, генерирани в града, като същевременно насърчава гражданите да осъзнаят по-добре въздействието на пластмасите, особено за еднократна употреба, върху околната среда и климата.

Забраната на Вилнюс тепърва ще бъде прилагана, властите очакват мащаба на замърсяването с пластмаси в града да бъде значително ограничен.

Национална система за връщане на депозити
Намаляване на потреблението - Държавни власти

Литва въведе „законопроект за бутилките“ през 2016 г. с цел намаляване на отпадъците, намаляване на разходите на местното правителство и интензифициране на рециклирането. Системата работи със стъклени бутилки за многократно употреба, пластмасови и алуминиеви кутии за еднократна употреба.

Преди въвеждането на системата за връщане на депозити (DRS), само една трета от пластмасовите бутилки бяха събрани за рециклиране (34%). Две години по-късно инициативата за депозитите в страната, която се задвижва от автоматите за обратна продажба на TOMRA, отчита процент на възвръщаемост до 92%.

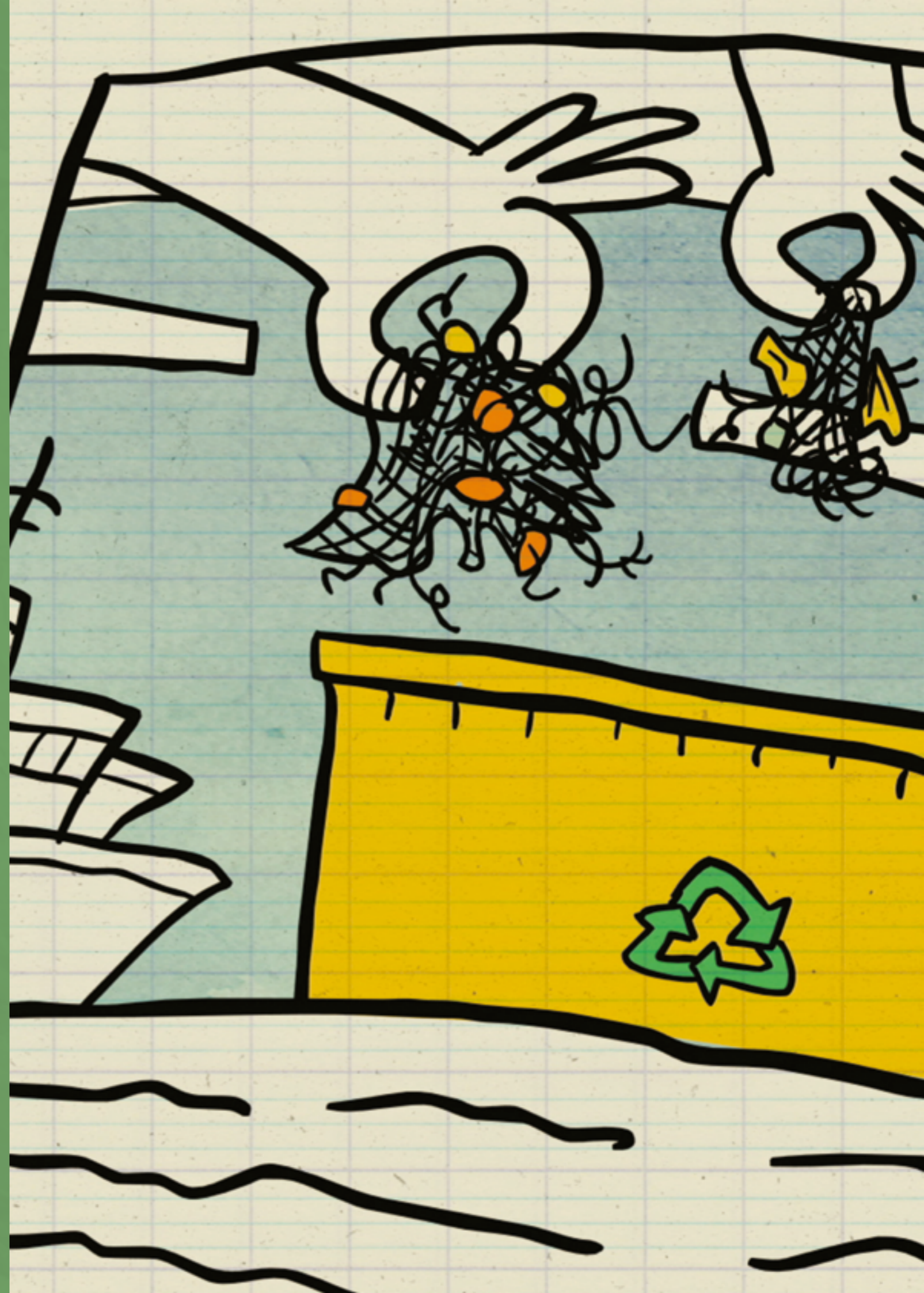
СипСип за по-зелени фестивали
Намаляване на потреблението - Бизнес

Основана от музиканта Ермантас, който беше шокиран от количествата на изхвърляните пластмасови отпадъци в рамките на музикалните празници, СипСип е новаторски социален бизнес, който осигурява чаши за кафе за многократно употреба за кафенета и чаши за многократно употреба за фестивални събития.

С екоучастие от 1 Евро СипСип финансира събирането, транспортирането и измиването на чашите, а депозитът от 1 Евро стимулира хората да връщат чашите.

Около 90% от националните музикални празници сега се възползват от техните услуги. Латвийски и естонски фестивали също започнаха да работят с компанията.

Компанията си сътрудничи с международна неправителствена организация, Precious Plastic, за рециклиране и подобряване на характеристиките на техните чаши. СипСип са решили да заменят своите снабдени с пластмасово покритие чаши с такива, които притежават покритие от хартия и латекс.

ЛЮКСЕМБУРГ

Национална стратегия за нулеви отпадъци Забрани + Държавни власти

Министърът на околната среда, климата и устойчивото развитие на Люксембург Карол Дишбур иска Люксембург да надхвърли изискванията на европейската директива за пластмасите за еднократна употреба и да стане световен лидер по отношение на управлението на отпадъците. Основната цел е да се насърчи както елиминирането, така и намаляването на пластмасите за еднократна употреба, с допълнителни забрани за пластмасови чаши и бутилки за еднократна употреба.

В резултат от националния процес на консултации със заинтересованите страни, проведен през 2019 г., националната стратегия за нулеви отпадъци, „Null Offall Lëtzebuerg“, беше представена през септември 2020 г. Тя предвижда нулево количество отпадъци и насърчаване на екодизайна, повторното използване и ремонтване в широк мащаб за постигане на наистина безотпадна икономика.

Проект на закон бе публикуван на 25 август 2020 г. Успоредно с което започна процес на транспониране на директивата на ЕС за пластмасите за еднократна употреба в националното законодателство, с налагане на амбициозната цел за намаляване на потреблението върху производителите на пластмаси. В рамките на стратегията за нулеви отпадъци също така бяха обявени допълнителни забрани за пластмасите за еднократна употреба в ресторантите от 1 януари 2022 г. (пластмасови чаши, чинии и прибори за хранене) и опаковките за пресни плодове и зеленчуци.

Манифест за нулева употреба на пластмасови изделия за еднократна употреба Намаляване на потреблението - предприятия

Водещата мрежа Корпоративна Социална Отговорност (КСО) в Люксембург - IMS работи с базираните в Люксембург национални и международни компании и техните изпълнителни директори, за преминаване към по-устойчиви практики, включително премахване на пластмасите за еднократна употреба. През 2018 г. IMS стартира двугодишен проект, след съгласуване с ЕС, относно законодателството за пластмасите за еднократна употреба.

През септември 2018 г. по време на вечерята на Клуба за устойчиво развитие, IMS призова участващите лидери да подпишат манифест за нулева употреба на пластмасови изделия за еднократна употреба. Целта беше ясна: да се принудят компаниите да елиминират

пластмасите за еднократна употреба от своите организации до края на 2020 г. и да се предостави индивидуална подкрепа, за да се даде възможност за реализиране на подобен преход.

#IMSPlasticPledge включва следните ангажименти:

- Предприемане на всички необходими действия за постигане на целта за изтегляне на изделията, обхванати от манифеста „Нулева употреба на пластмаси за еднократна употреба“ до края на 2020 г.
- Подкрепа за устойчиви алтернативи и интегриране на принципите на безотпадна икономика в рамките на организацията.
- Назначаване на посланик за нулевата употреба на изделия за еднократна употреба, който да действа като референтно лице по темата.
- Съобщаване от участващите субекти на техните действия на различни заинтересовани страни за повишаване на осведомеността.
- Подкрепа за IMS Люксембург в неговата кампания и осигуряване на възможност за IMS да участва в дискусии с доставчици, за да идентифицира устойчиви алтернативи.

Със специално финансиране от Министерството на околната среда, IMS предоставя на подписалите манифеста специално лице за контакт, което да се свърже с вътрешния „посланик“ и да извършва редовни одити на стратегията за намаляване на потреблението на пластмаси за еднократна употреба.

IMS споделя редица ресурси с участващите компании в подкрепа на прехода: средства за комуникация, като електронен банер, електронен подпис, брошура, презентация, сертификат; мобилна образователна изложба за пластмасите за еднократна употреба, която компаниите могат да използват за вътрешна комуникация по темата; "комплект за прехода", чрез който се предоставя богат избор от алтернативи на пластмасите за еднократна употреба за елементите, изброени в манифеста, всеки оценяван според времето за изпълнение, сложността, разходите, трайността и възможността за рециклиране на алтернативата.

От самото начало на проекта, IMS също така организира конкретни семинари с посланици за разработване на идеи и стратегии за прекратяване на еднократните пластмаси и преминаване към устойчиви алтернативи. Темите на семинара варират от офис консумативи, кетъринг, събития, обратна връзка за срещи с доставчици и политика за устойчиво закупуване до въпроса за новите алтернативи като биологични и биоразградими пластмаси.

Към днешна дата 74 компании и институции са приели предизвикателството и са подписали манифеста, включително BEI, Cargolux, Solar Screen и Sodexo Luxembourg. Продължавайки напред, амбицията на IMS е да надгражда съществуващите материали за повишаване на корпоративната информираност извън тяхната мрежа.

ЕCOBOX - контейнери за храна Намаляване на потреблението - Бизнес

ЕCOBOX предлага многофункционални контейнери и система за връщане на депозити, при което контейнерите могат да се използват или за храна за къщи, или за прибиране на остатъци за къщи от ресторанти или столови. Контейнерите са изработени от полибутилен терефталат (PBT) с капак от PET и се предлагат в два размера, за 500 ml и един литър.

Проектът „ЕCOBOX - Méi lang genéissen“ първоначално бе разработен за борба с хранителните отпадъци в Люксембург, на базата на искане от Министерството на околната среда. Лансиран през 2018 г. от SuperDrecksKëscht в партньорство с националната търговска асоциация Horesca, той осигури на шест ресторанта, корпоративни ресторанти и кафенета удобен продукт за своите клиенти, като същевременно позволи значително намаляване на хранителните отпадъци. Мрежата от потребители скоро се разшири, за да включи 80 ресторанта в цялата страна през 2019 г. и 124 ресторанта, 66 корпоративни ресторанта и 60 училищни ресторанта през май 2020 г.

Инициативата осигурява значителен потенциал за намаляване на общия обем отпадъци, тъй като намалява не само количеството на опаковките, но и количеството на хранителните отпадъци. Системата е екологична и устойчива, тъй като дефектните или повредените ЕCOBOX се изпращат обратно на производителя и могат да бъдат използвани повторно като суровина за направата на нови изделия.

Към днешна дата ЕCOBOX остава доброволна инициатива и поради тази причина не обхваща всички ресторанти и кетъринг доставчици в страната. Поради това Министерството на околната среда насърчава модела, за да гарантира, че обхватът му се увеличава, а заедно с него и съответните ползи за околната среда.

“Към днешна дата 74 компании и институции са приели предизвикателството и са подписали манифеста.”

ХОЛАНДИЯ

“BRINGO играе ролята на «сватовник» между инициативите „донесете сами“ в глобален мащаб и партньорите или инвеститорите, които могат да улеснят тяхното разрастване.”

Връщане на депозити за пластмасови бутилки Намаляване на потреблението - Държавни власти

През април 2020 г. холандското правителство реши да разшири съществуващата система за връщане на депозити (DRS), за да включи и малките пластмасови бутилки. Това позволи на страната да постигне целта за разделно събиране на пластмасови бутилки на 90%, както е регламентирано в член 9 от директивата на ЕС за еднократна употреба на пластмаси.

Програма Mission Reuse Намаляване на потреблението - НПО

Mission Reuse е партньорство между три холандски неправителствени организации - Recycling Netwerk Benelux, Stichting Natuur & Milieu и Envio - което има за цел да разшири системите за опаковки за многократна употреба на национално ниво чрез НИРД, иновативни проекти, комуникация и застъпничество.

Понастоящем партньорството е фокусирано върху чашите и контейнерите за храна, при което Mission Reuse вече публикува доклад, в който споделя своите идеи за условията, необходими за успешното разширяване на системата за чаши за многократна употреба.

Първият пилотен проект е Cup for Life, който има за цел да разработи и тества система за чаши за многократна употреба в град Утрехт, в сътрудничество с две компании, Vers и Lebkov. Целта е да се предотврати прехосването на три милиарда чаши кафе годишно чрез разработване на устойчив бизнес казус.

План за безотпадна икономика Повишаване на осведомеността - НПО

Програмата Plastic Urban Mining на Plastic Soup Foundation помага на компании, образователни институции, правителства и общности в прехода от линейна към безотпадна икономика чрез управление на целокупния цикъл на пластмасите.

От създаването на осведоменост и образование до разработването на продукти, произведени от рециклирана пластмаса, Plastic Urban Mining е цялостното решение.

„Сватовникът“ Bringo BVO Повишаване на осведомеността - Бизнес

Bringo играе ролята на «сватовник» между инициативите „донесете сами“ в глобален мащаб и партньорите или инвеститорите, които могат да улеснят тяхното разрастване. Чрез своята онлайн платформа те картографират и насърчават действащите лица, фокусирани върху замаяната на чанти, чаши, бутилки и контейнери за еднократна употреба с по-устойчиви решения за многократна употреба.

От засичането и споделянето на иновации, които са готови да си партнират, копират или подобряват, до активното обвързване с обещаващи иноватори, тази бутикова агенция има за цел да обедини „действащите фигури“, които работят усилено за намаляване на отпадъците по целия свят.

НОРВЕГИЯ

По-екологосъобразни обществени поръчки
Намаляване на потреблението - Държавни власти
Осло

В качеството му на втори по големина купувач в публичния сектор в Норвегия, покупателната способност на град Осло може да окаже значително влияние върху потреблението на пластмаси за еднократна употреба. Градът работи по нови споразумения за купувания, които да включват строги изисквания и ограничават използването на пластмаси за еднократна употреба.

Чрез своите политики за обществените поръчки, град Осло цели да промени поведението си на потребление и да намали ненужното използване на пластмаси в общинските органи. Това ще стане чрез подпомагане на продуктите, които допринасят за безотпадната икономика, т.е. изделия, които са предназначени за рециклиране и насърчават повторната употреба.

Градът картографира всички купувания на пластмасови изделия в цялата община, с особено внимание върху пластмасите за еднократна употреба, за да разбере напълно мащаба на използването на пластмасови изделия в общината. Чрез картографиране на потреблението на пластмаси, градът успя да определи кои продукти са проблемни и към кои агенции трябва да се насочат.

Градът, също така, работи по изграждането на по-екологична култура, като улеснява процеса с ръководство за интелигентни покупки. Новите рамкови споразумения за обществени поръчки също така ще включват строги климатични и екологични изисквания, фокусирани върху високи степени на повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обмен.

“Чрез картографиране на потреблението на пластмаси, градът успя да определи кои продукти са проблемни и към кои агенции трябва да се насочат.”

ПОЛША

Магазини с нулеви отпадъци

Намаляване на потреблението - Бизнес

Философията за нулеви отпадъци се разпространява в Полша, като в страната се отварят все повече магазини с нулеви отпадъци. Някои от тях са:

[BEZ PUDŁA](#), във Вроцлав

[BIOre](#), която има два магазина в Познан

[Planetarianie](#), която има два магазина във Варшава

[Kooperatywa Dobrze](#), която има два магазина във Варшава

[DEKO zakury](#) във Варшава

[НАГРАМИЯ](#), в Лодз и Варшава

[ODWAŻNIK](#), във Варшава

[ZIELONY SMAK](#), във Варшава

[KUBEK Z PRZYPRAWAMI](#), в Гданск

[AVOCADO](#), в Гданск

[ZIEMIOSFERA](#), в Гданск

[NA WAGĘ ZDROWIA](#), в Замощ

Повечето магазини могат да бъдат открити на уебсайта „нулеви отпадъци“: <https://vademecumzerowaste.com/tag/nagie-z-natury/>

В допълнение, козметичната марка Yore предлага [услуга за презареждане](#) (услуга за връщане на опаковката), а приложението [Too Good To Go](#) помага да се намалят хранителните отпадъци от ресторантите.

#BringYourOwnCup

Намаляване на потреблението - НПО

Милиарди чаши за еднократна употреба се използват всяка година по целия свят, създавайки планина от отпадъци, които е трудно да се рециклират. За да се справи с този проблем, [Полската асоциация за нулеви отпадъци](#) проведе [успешна кампания](#) под хаштага [#zWłasnymKubkiem](#), което се превежда като [#Донесете вашата собствена чаша](#).

Целта на кампанията е да се повиши осведомеността сред клиентите и собствениците на кафенета за въздействието на опаковките за еднократна употреба върху околната среда и да се формират нагласи и навици, които ще допринесат за намаляване на отпадъците в дългосрочен план. Двойката цел е да насърчи клиентите да използват чаши за многократна употреба при закупуване на кафе за вкъщи и да убеди собствениците на кафенета, че сервирането на кафе в собствена чаша на клиента е безопасно, щадящо за околната среда и полезно за имиджа на марката.

Полските «бумерангови» чанти

Повишаване на осведомеността - НПО

Вдъхновен от австралийските чанти Boomerang и получавайки благословията и материалите за тях, Zero Waste Poland създаде своя полски еквивалент, [Torby Bumerangi](#) ([#Bumerangbags](#)), който да замени пластмасовите торбички за еднократна употреба и да помогне на местните общности в цяла Полша.

Boomerang Bags визира производството на чанти за многократна употреба, отклоняването на отпадъците, започването на разговори, обединяването на хората, насърчаването на устойчиво поведение и забавлението. Местните общности получават инструментариум, който обхваща всичко - от модели на чанти, ангажиране на общността, рекламни материали до подкрепящи съвети и идеи въз основа на опита на съществуващите общности. Доброволците на Boomerang Bags също така са свързани помежду си благодарение на специална глобална платформа.

Идеята е, че пазарската чанта трябва да циркулира като бумеранг и да е на разположение там, където от нея съществува нужда, т.е. в магазините, а не в кухненското чекмедже. Участващите доброволци пускат чантите си в обращение и ги използват повторно.

Всеки от семинарите, лекциите или срещите, разработени за целите на проекта, генерира стимули за действие и разпространение на идеята. Досегашните резултати показват, че много пунктове от системата Бумеранг са се справяли много добре преди началото на пандемията. Следващата стъпка е да се професионализира кампанията, като ѝ се придаде структурираност и допълнителни инструменти.

Кампания за пелени HelloWielo

Намаляване на потреблението - НПО

Образователната кампания HelloWielo запознава младите и бъдещите родители с алтернативната многократна употреба на детски пелени. С около 1,5 тона рециклируеми отпадъци, генерирани от раждането до възрастта за «сядане на гърне», залогът е голям.

През 2018 г. кампанията постигна такъв успех, че получи международно признание и спечели награда в конкурса за най-добри инициативи в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците. Кампанията HelloWielo бе оценена като една от трите най-добри кампании в категорията НПО и надмоща общо 14 000 други инициативи от цяла Европа по пътя си към финала.

През 2019 г. бяха организирани над 40 безплатни семинара на HelloWielo в цяла Полша, други два бяха организирани в Норвегия, придавайки на проекта международно измерение. Първоначалният проект беше разширен с работни срещи за изделията за многократна употреба - за интимна хигиена, като менструални чаши и подложки за многократна употреба. Третото издание на кампанията беше проведено онлайн през 2020 г.

Кампания „Wrzucam. Nie wyrzucam!”

Намаляване на потреблението - НПО

Кампанията [Wrzucam. Nie wyrzucam](#) („Извърляй я, не я изхвърляй“), която се провежда от средата на 2019 г., има за цел да запознае обществеността с механизмите на системата за връщане на депозити (DRS), която обхваща стъкло, метали и пластмасови опаковки за напитки.

Проучванията, проведени в рамките на проекта, разкриха, че почти 90% от поляците подкрепят системата за задължително депозитиране на опаковки за еднократна употреба и такива за многократна употреба. Над 60% от анкетираните смятат, че депозитната система може да бъде разширена и върху други опаковки за храни.

Като част от кампанията, над 10 000 души подписаха петиция, подадена до полския министър на климата. Продължават дейностите в рамките на работна група към Министерството на климата, чиято цел е да разработи решения в областта на разширената отговорност на производителя (EPR), включително що се отнася до системата за депозити.

По-екологична козметика и детергенти

Намаляване на потреблението - Бизнес

Няколко марки естествена козметика и детергенти - като [Kostka Mydła](#), [Luch Botanicals](#), [Ministerstwo Dobrego Mydła](#), [Fridge by Yde](#), [Purite](#), [Jan Barba](#), [Creamy](#) и [Simple as That](#) - въведоха мерки за намаляване на количеството пластмасови опаковки, използвани за техните продукти, включително:

- възможност за връщане на стъклената (или многократно използваната пластмасова) опаковка срещу процент отстъпка при бъдещи покупки;
- възможност за „поръчка с нулеви отпадъци“, даваща възможност на клиента да опакова поръчаната стока с по-малко хартия, използвайки рециклируеми и биоразградими материали;
- програма за лоялност при връщане на опаковки;
- възможност за обратно изпращане на опаковки срещу 3% отстъпка
- опаковки за многократна употреба, например прах за пране в стъклени буркани.

Други полски производители на козметика, които продават продукти като сапун, шампоан и балсам в неопакван или опакован вид при използване на различни от пластмаса материали, включват [4Szpaki](#) и [Shauska](#).

ПОЛША

Продажби без опаковки (в неопакван вид) Намаляване на потреблението - Бизнес

През 2017 г. Auchan бе първият супермаркет/хипермаркет, който продава продукти в собствени опаковки на клиентите. Оттогава Carrefour и Kaufland обучават своя персонал и адаптират процедурата си, за да могат да правят същото. Най-общо казано, хипермаркетите са разработили набор от продукти в сухо състояние и насипна форма, като ядки, сушени плодове, боб и др., което осигурява на клиентите възможност да пазаруват със собствени съдове.

Carrefour Polska представи възможността за закупуване на продукти по тегло в собствени опаковки за многократна употреба на клиентите, като в същото време провежда информационна кампания за клиентите. Освен това, във всички „Tasty“ бистра, функциониращи в хипермаркетите Carrefour, клиентите могат да пият кафе, наляно в собствени чаши за многократна употреба.

Гданск без пластмаси Повишаване на осведомеността - Държавни власти

Кампанията „Гданск без пластмаса“ има за цел да подкрепи про-екологичното отношение и общественото съзнание за опазване на околната среда чрез намаляване на използването на пластмаси в ежедневието. Кампанията също така насърчава правилното разделяне на отпадъците, което е особено важно, тъй като градът е разположен на брега, а замърсяването е до голяма степен причинено от пластмаси.

Основното послание на кампанията са десет прости правила за поведение, които бяха популяризирани чрез различни публични изложения. Изпълнението започна, но някои дейности бяха отложени поради пандемията Covid-19. Следователно резултатите от кампанията предстои да бъдат оценени, но се очаква много други градове да възпроизведат този вид инициатива, макар и с различни степени на амбицираност.

В рамките на кампанията бяха планирани различни видове дейности за популяризиране на предположенията и екологичните дейности на кампанията, като състезания по изкуства за ученици, пилотни проекти за семейства, които искат да променят навиците си и да преустановят употребата на пластмаси, състезания в социалните медии, пикници за местните жители.

“Проучванията, проведени в рамките на проекта, разкриха, че почти 90% от поляците подкрепят системата за задължително депозирание на опаковки за еднократна употреба и такива за многократна употреба.”

ПОРТУГАЛИЯ

“Все по-голям брой музикални и културни празници (фестивали) в цялата страна, като фестивала Andanças, фестивала EDP Cool Jazz и фестивала Boom, прилагат мерки за повишаване на осведомеността, предотвратяване на отпадъците, намаляване на потреблението и управление на отпадъците.”

Кампания „Ná mar e mar“

Повишаване на осведомеността - НПО

Национален закон № 69 от 2018 г. предвижда система за стимулиране на връщането на пластмасови съдове за напитки, които не могат да се използват многократно, както и за стъклени, от черни метали и алуминиеви контейнери. През 2019 г. стартира пилотна система за стимулиране, а от януари 2022 г. този тип система трябва да стане задължителна.

За да се подготвят за този значителен екологичен пробив, националните неправителствени организации като Sciaena, Zero и ANP започнаха да развиват дейност през 2019 г. Те организираха национален семинар, технически срещи с различни заинтересовани страни, участващи в прилагането на директивата за пластмасите за еднократна употреба на ЕС, два семинара за координация с други НПО, работещи в областта на пластмасите, и група за формиране на политиките в областта на пластмасите.

През 2020 г. неправителствените организации се срещнаха с държавни органи, за да настояват за амбициозно прилагане на директивата на ЕС за пластмасите за еднократна употреба, тъй като се очакваше коронавирусната криза да забави нейното национално прилагане. През юли стартира специална кампания за повишаване на осведомеността, Na Mar e Mar, с онлайн петиция (събрала до момента 4000 подписа си), страница във Facebook и символично мероприятие за почистване, включващо няколко местни неправителствени организации, както и специални посланици като холандската партньорска организация Plastic Soup Surfer и световната състезателка по бодиборд Йоана Шенкер. През ноември кампанията призова за широко участие в националните консултации по проекта на закона, и отправи искане към португалското правителство да поддържа първоначално високата степен на амбицираност.

Кампанията си подсигури възможност за отразяване в националните медии, а последната версия на транспонирания национален закон включваше национални цели за опаковките за многократно употреба. НПО също започнаха да развиват коалиционна дейност с международни партньори, за да генерират подобна амбиция в средиземноморските страни като Испания и Италия.

Магазини за продажби в неопакван вид Мария Гранел

Намаляване на потреблението - Бизнес

Магазините Мария Гранел за продажби в неопакван вид в Лисабон не само осигуряват на местната общност пазаруване при нулеви отпадъци и намалено използване на пластмасови съдове и опаковки, но и провеждат редовни мероприятия за повишаване на осведомеността.

Фестивали със «зелени» действия

Повишаване на осведомеността - Бизнес

Все по-голям брой музикални и културни празници (фестивали) в цялата страна, като фестивала Andanças, фестивала EDP Cool Jazz и фестивала Boom, прилагат мерки за повишаване на осведомеността, предотвратяване на отпадъците, намаляване на потреблението и управление на отпадъците.

В началото на 2020 г. - която беше и годината на Зелената столица за Лисабон - петнадесет организатори на национални летни фестивали обединиха усилията си, за да призоват по-младите поколения за мащабна акция в социалните медии.

За да популяризират общата си устойчива и безпластмасова визия, те използваха добре познати инструменти и хаштагове в социалните медии, за да ангажират всички зрители на шоуа, фестивали и

събития. Като част от кампанията те поканиха зрителите да приемат устойчиви мерки, да ги фотографират и разпространяват в социалните мрежи с гифове, специално създадени за инициативата, и с хаштага „DeclareAção“.

Кметът на Лисабон подкрепи инициативата, в рамките на която ще бъдат изготвени материали за повишаване на осведомеността и уеб страница, след участие на млади лидери от цялата страна за определяне на 17 устойчиви поведения за насърчване. Те се основават на целите на ООН за устойчиво развитие и са фокусирани върху области, толкова разнообразни, като промените на климата, разнообразието, социалното приобщаване, икономическото развитие, намаляването и рециклирането на отпадъците.

Авиокомпани без пластмаси

Намаляване на потреблението - Бизнес

Някои авиокомпани започват да извършват полети без отпадъци от пластмаси, като използват чаши и прибори за многократно употреба, както и по-устойчиви материали и т.н. Първата подобна авиокомпания е Hi Fly - мъкър лизинг и чартърен специалист, работещ в цял свят, експлоатиран от една португалска и една малтийска авиокомпания - други авиокомпани също се присъединяват към движението.

Като част от интегрална стратегия за управление на материалите, Hi Fly взема целенасочено решение за предотвратяване, повторна употреба, генериране, разделяне на източници, възстановяване, събиране, прехвърляне, рециклиране, обработка и обезвреждане на материали. От януари 2020 г. нито един от полетите на Hi Fly няма на борда си пластмасови предмети за еднократна употреба в резултат на сътрудничество с фондацията Mirpuri.

Чаши за многократно употреба Lisboa Limpa

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Lisboa Limpa е проект, фокусиран върху намаляването на отпадъците, който предоставя алтернатива на едно от изделията за еднократна употреба, което причинява най-голямо замърсяване в град Лисабон: пластмасовите

чаши. Проектът предлага чаши за многократно употреба в барове и ресторанти в Лисабон и система за връщане на депозити (DRS), която да гарантира, че чашите се събират и използват повторно.

Предлагайки ефективна алтернатива на чашите за еднократна употреба, Lisboa Limpa дава на хората възможността и властта да консумират устойчиво. Този проект драстично намали количеството отпадъци, генерирани в града, като същевременно допринесе пряко за възприемането на по-устойчиво поведение.

Намаляване на прекомерното опаковане с пластмаси

Повишаване на осведомеността - НПО

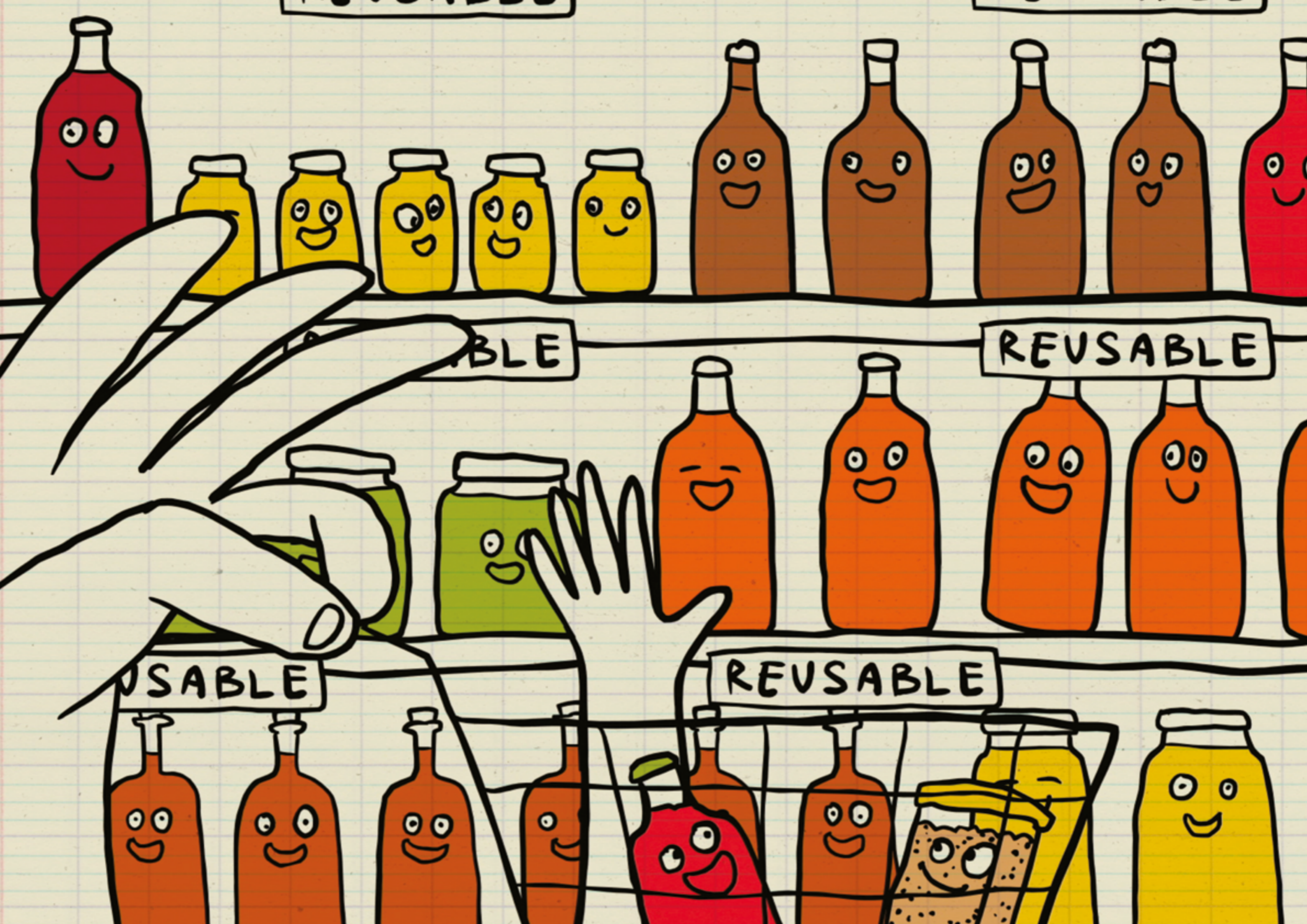
Кампанията Plastico à mais, организирана от DECO, асоциация за защита на правата на потребителите в Португалия, призовава компаниите за опаковане да премахнат или да разработят алтернативи на прекомерното опаковане с пластмаса на своите продукти.

Асоциацията помоли потребителите да заснемат свръхопаковани продукти в супермаркетите и да ги изпратят по имейл до DECO. След това DECO се свърза с компаниите, за да повдигне въпроса за прекомерното опаковане и да ги информира за различни начини за разработване на алтернативи или намаляване на пластмасите в своите продукти.

Кампанията завърши през 2019 г. с отлични резултати: взеха участие над 5300 потребители, отчетени са 960 случая на прекомерно опаковане, а DECO разви сътрудничество с над 80 компании, които демонстрираха готовност да намалят пластмасовите опаковки, използвани за своите продукти. Някои компании вече са внедрили промените.

Кампанията също така позволи на DECO да определи кой вид продукти са с най-много пластмасови опаковки: 41,05% от жалбите са свързани с опаковане на пресни продукти като плодове и зеленчуци, докато 19,35% са за сухи хранителни продукти като зърно и ориз. При почистващите продукти този процент е най-нисък - 1,96%.

REUSABLE

REUSABLE

REUSABLE

REUSABLE

REUSABLE

REUSABLE

РУМЪНИЯ

“Чашите за кафе за еднократна употреба са премахнати от автоматите и служителите получават малка отстъпка, когато донесят собствена чаша за многократна употреба”

Национална схема за връщане на депозити

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Национален закон № 31/2019 за одобрение на Извънредна Наредба 74/2018, която изменя и изяснява аспекти, свързани с опаковките и управлението на отпадъците от опаковки, въведе система за връщане на депозити за съдове за напитки.

Също така, минимум 5% от теглото на опаковката, която производителите пускат на пазара всяка година, трябва да се използва повторно. Този процент трябва да се увеличава с 5% всяка година до 2025 г. включително. [Zero Waste Румъния](#) и платформата [Reloop](#) агитират за по-широко използване на опаковки за многократна употреба.

Първа офис сграда с нулеви отпадъци

Намаляване на потреблението - Бизнес

Amea Tower, в град Клуж-Напока в северозападна Румъния, в момента кандидатства за придобиване на сертификат за сграда с нулеви отпадъци, който ще бъде издаден от [Zero Waste Europe](#) и [Zero Waste Romania](#). Сградата е заета от три компании с общо 800 служители. Като част от преминаването към нулеви отпадъци:

- Чашите за кафе за еднократна употреба са премахнати от автоматите и служителите получават малка отстъпка, когато донесат собствена чаша за многократна употреба;
- Пластмасовите сламки за еднократна употреба, бъркалките и нерещикуемите опаковки са премахнати от автоматите;
- PET бутилките за вода са заменени със стъклени бутилки за многократна употреба и в сградата са инсталирани системи за филтриране на чешмяната вода;
- Машините, използващи капсули за еднократна употреба, са заменени с машини, в които се използва кафе на зърна.

Освен това единичните порции - мляко, мед и захар - бяха заменени с по-устойчиви алтернативи: чаша за мляко, буркани за мед, захарни кубчета в картонени кутии за многократна употреба.

Тези мерки се съчетават със събиране на 12 различни вида отпадъци, вътрешни политики за нулеви отпадъци и обширно обучение и мониторинг.

Ресторант с нулеви отпадъци CUIB

Намаляване на потреблението - Бизнес

[CUIB](#) е на път да стане първия ресторант, сертифициран като такъв с нулеви отпадъци в Румъния. Проектът е инициран и разработен от сдружението [Mai Vine](#) в град Яши.

Ресторантът използва местни продукти, прилага устойчиви практики за обществени поръчки и популяризира екологосъобразен начин на живот с нулеви отпадъци от пластмаси за еднократна употреба. Като част от мерките за предотвратяване на отпадъците, [CUIB](#) предлага безплатна чешмяна вода на своите клиенти, използва многократно използваеми прибори за хранене и използва повторно кутиите, бурканите и стъклените бутилки като контейнери за изнасяне или доставяне на храна вкъщи. Доставка на храна се транспортират в торби, изработени от плат.

Магазини без опаковки

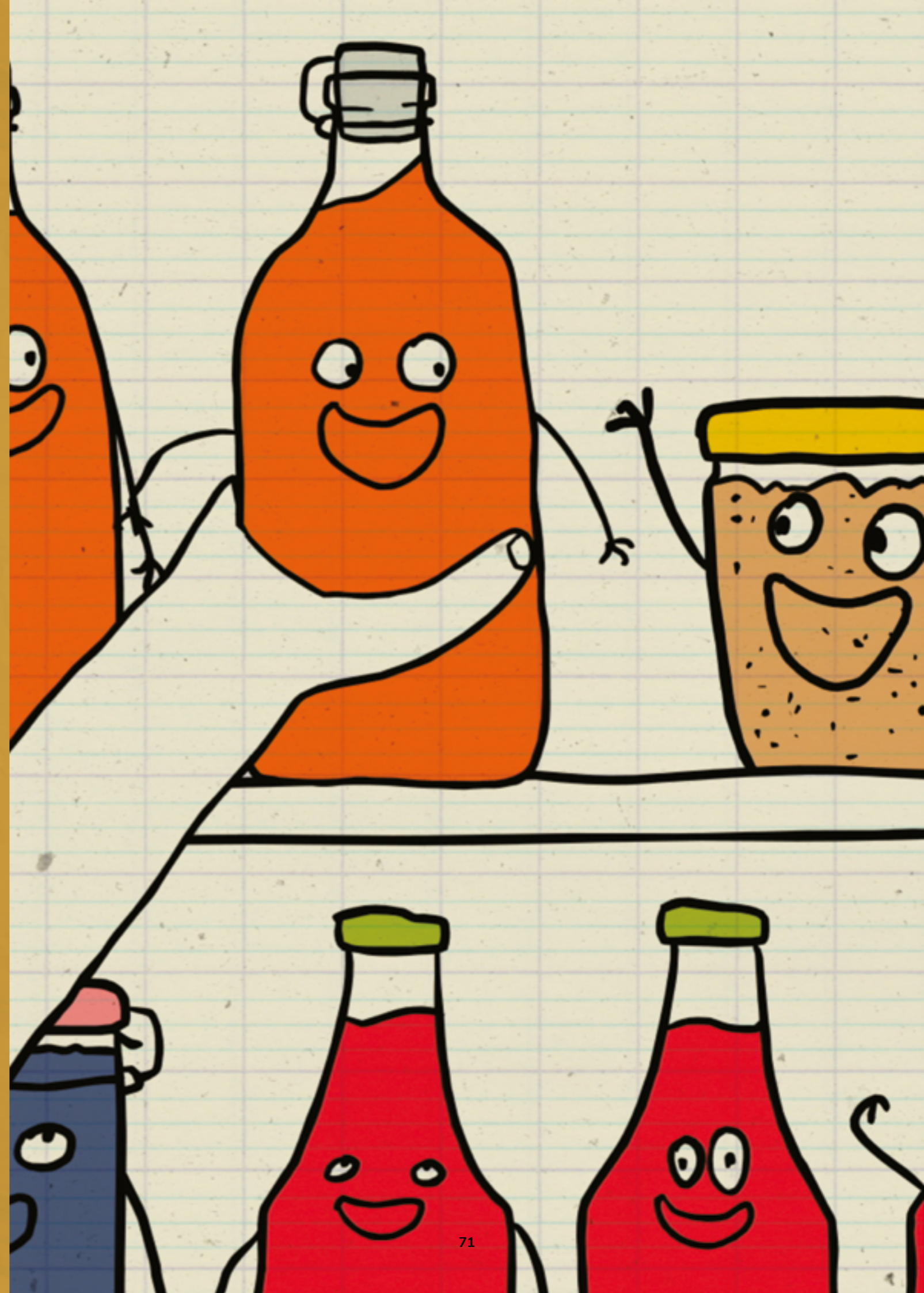
Намаляване на потреблението - Бизнес

Все по-голям брой магазини са възприели политика на продажби без опаковки през последните четири години, включително [Alternative](#), [REDU](#), [Zero Waste Living](#), [Magazin Zero Waste București](#), [esen9](#), [Nullka - Zero Waste Webshop](#), [Terrawell](#), [Greenmade zerowaste](#), [ONO-despachetărie](#), [Wrapmama's](#) Магазин, [Vera Green](#) - Био продукти и без отпадъци, [Less2zero](#), [Wasteless](#) и [Naked Shop](#).

Произведени в страната марки пелени

Намаляване на потреблението - Бизнес

Пелените за многократна употреба стават все по-широко разпространени, като на пазара се увеличава броят на румънските марки, включително [Analuca Prod](#), [Baltic Evolution SRL](#), [Bubble Bums](#) и [Trezy](#).

СЛОВЕНИЯ

“Euromonitor International избра вендинг машината в Любляна като най-иновативната концепция за търговия на дребно през 2019 г. В рамките на годишното си проучване на глобалния пазар на дребно.”

Автомати за пълнене без употреба на пластмасови изделия в сектора на самообслужването
Намаляване на потреблението - Бизнес

Потребителите могат да закупят автомати за екологично зареждане с чисти течни продукти на собствени опаковки за многократна употреба. Вендинг машината произвежда стикери, които представляват едновременно касова бележка и описание на продукта.

Автоматите са произведени от словенска компания и са пример за практика на повторна употреба и рециклиране, тъй като техните рамки обикновено са изработени от рециклирани материали.

Euromonitor International избра вендинг машината в Любляна като най-иновативната концепция за търговия на дребно през 2019 г. В рамките на годишното си проучване на глобалния пазар на дребно. Машините вече се предлагат и в други словенски градове, както и в Риека в Хърватия.

Платформа „По-малко значи повече“
Повишаване на осведомеността - НПО

Онлайн платформата Manj je več се стреми да функционира като единен пункт, където потребителите могат да намират доставчици на ремонтни услуги, магазини без опаковки и информация за събития в безотпадната икономика (например обмен на дрехи и работилници). Целта е да бъдат подсказани идеи на хората как да променят навиците си, за да създават възможно най-малко отпадъци, при което се икономисват и парични средства.

Платформата предлага три конкретни и практични опции:

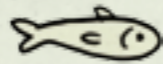
- карта на магазини предлагащи най-малко една част от стоките си в неопакван вид или позволяващи на клиентите да донесат собствени опаковки.
- карта на доставчици предлагащи ремонти, обмен, отдаване под наем на различни предмети от бита или продажба на употребявани стоки.
- Ежедневно представяне на актуализирана информация за събития, семинари и лекции, които повишават осведомеността и помагат на хората да се научат как да ремонтират изделията или да създават екологични версии на широко употребявани изделия (сапуни, перилни препарати и т.н.).

Субсидии за изпиреми пелени
Намаляване на потреблението - Държавни власти

Редица словенски градове предлагат субсидии на родители, които купуват изпиреми пелени. Сред тях е община Севница, която предлага сертификат за подарък от 240 евро за закупуване на пелени от местно социално предприятие.

ИСПАНИЯ

Балеарски острови - забрани за употреба на пластмасови изделия за еднократна употреба Забрани + Държавни органи

Испанските Балеарски острови приемат съвкупно над десет милиона туристи всяка година, което води до генериране на огромни количества отпадъци, които често стигат до, и затрупват, бреговете и морето. За да се справи с проблема, правителството прилага холистичен подход, съчетавайки практически мерки за превенция и намаляване при източника със стратегии за управление на отпадъците.

През 2019 г. Балеарското автономно правителство одобри **радикално законодателство**, което от януари 2021 г. ще забрани употребата на много пластмасови изделия за еднократна употреба, включително леки найлонови торбички, пластмасови прибори за хранене, чинии и сламки, еднократни самобръсначки и запалки и капсули за кафе за еднократна употреба. По този начин се цели да се намали общия обем отпадъци с 20% до 2030 г.

Законът също така определя производителите, отговорни за събирането и управлението на отпадъците, осигурява възможност за системи за връщане на депозити (DRS) за съдове за напитки и стимулира устойчиво потребление и повторна употреба чрез «зелени» обществени поръчки.

Балеарските острови отиват по-далеч от постановките на директивата за пластмасите за еднократна употреба на ЕС, като забраняват повече артикули и поставят по-амбициозни цели за повторно използване, установявайки еталон за европейските държави, транспонирайки новата директива в националното законодателство.

Без пластмаси на фиестата Сан Фермин Намаляване на потреблението - Държавни власти

По време на **ежегодните празници Санфермин** в Памплона - на които „бягането пред бикове“ е една от най-известните атракции - където целият град се превръща в зрелищно събитие, чашите за многократна употреба и празнуването без пластмаси са установени като правило. 2020 г. трябваше да бъде третото издание без пластмаси на тези добре познати фиести.

Пилотни проекти Zero Beach Повишаване на осведомеността - НПО

Zero Beach е проект, ръководен от неправителствената организация Rezero и асоциацията Екосъюз за популяризиране на стратегии за генериране на нулеви

отпадъци по плажовете на регион Каталуня. През лятото на 2019 г. Rezero и Екосъюзът, в сътрудничество със столичния район на Барселона и общините Castelldefels, El Prat de Llobregat и Gavà, проведоха пилотни проучвания за намаляване на замърсяването на плажовете от фасове от цигари и пластмасови опаковки:

- Участващите плажове оформиха зона за непушачи за една седмица. Информационни табели и пепелници бяха инсталирани около информационните центрове за насърчаване на гражданското участие.
- Потребителите на плажа бяха насърчавани да връщат опаковките за напитки в информационния пункт, срещу което получават 0,05 EUR за всяка върната опаковка.
- На участващите плажове бяха поставени информационни табла, илюстриращи въздействието върху околната среда на най-често срещаните предмети за еднократна употреба, откривани по плажовете, и обясняващи съществуващите алтернативи.

Първите две проучвания бяха проведени само през лятото на 2019 г., но информационните табла имат постоянно присъствие. Някои общини искаха да продължат с кампаниите за повишаване на осведомеността и зоните без тютюнев дим през лятото на 2020 г., но тези инициативи бяха спрени поради кризата с Covid-19.

«Зелена мрежа» Comerç Verd Намаляване на потреблението - НПО

Мрежата **Comerç Verd** бе стартирана от Rezero в Барселона и други общини от регион Каталуня, за да идентифицира и популяризира малки местни предприятия, които предлагат насипни продукти, местни продукти, връщащи се или многократно използвани опаковки и алтернативи на пластмасовите торбички за еднократна употреба. Магазините в мрежата също работят активно за минимизиране на опаковките, намаляване на отпадъците и спестяване на енергия и вода.

Участващите търговски обекти получават сертификат Comerç Verd, с който да демонстрират своите «зелени» полномощия пред клиентите, и имат достъп до подкрепа и съвети относно добрите практики за предотвратяване и намаляване на отпадъците. Над 200 магазина в регион Каталуня са сертифицирани.

Кампания за мокрите кърпички в Каталуня Повишаване на осведомеността - Държавни власти

Generalitat de Catalunya, в партньорство с кметството на Барселона и региона, разработи кампания за повишаване на осведомеността, провеждана от каталунската агенция за водите, **Agència Catalana de l'Aigua**, за да информира гражданите за добрите практики при изхвърлянето на мокри кърпички.

Използвайки лозунга „Estamos creando un monstruo, y esto no es una película“ („Създаваме чудовище и това не е филм“), кампанията е съсредоточена върху екологичните и здравните последици от неподходящото изхвърляне на кърпички като отпадъци.

Стратегия за нулеви отпадъци на Барселона Повишаване на осведомеността - Държавни власти

Първият план за нулеви отпадъци за Барселона е изготвен през 2012 г. и съдържа редица мерки за повишаване на осведомеността и намаляване на пластмасовите опаковки. Оттогава насам беше разработена стратегия за нулеви отпадъци за Барселона за периода 2016–2020 г. с конкретни мерки за противодействие на пластмасите за еднократна употреба:

- От март 2019 г. всички общински обекти трябва да избягват употребата на пластмасови бутилки, чинии, прибори и чаши за еднократна употреба и да ги заменят с по-устойчиви алтернативи.
- Чашите за многократна употреба са въведени за всички големи събития, както и за **плажните барове** от 2017 г., със система за депозит в размер на 1 евро за потребителите, когато ги връщат.
- Създадена е система, предлагаща безплатно отдаване под наем на прибори за многократна употреба, чаши и чинии за общинските служби, асоциации и големи събития.
- Разработени са мрежи и партньорства за повишаване на осведомеността относно замърсяването с пластмаси за еднократна употреба.
- Общинският съвет стартира **кампания**, наречена **Plàstics**, за изданието от 2019 г. на Европейската седмица за намаляване на отпадъците. Кампанията е фокусирана върху десет действия, които трябва да се избягват, за да се стимулира устойчиво поведение за потребителите и бизнеса.

Канарска стратегия за пластмасите Намаляване на потреблението - Държавни власти

Публичните институции на Канарските острови забраниха продажбата на вода и безалкохолни напитки в бутилки за еднократна употреба и насърчиха инсталирането на чешми за питейна вода. Като част от **регионалната стратегия за пластмасите**, представена през пролетта на 2020 г. от местното регионално правителство, забраната за продажба на напитки в пластмасови бутилки за еднократна употреба се

прилага за всички сгради и обекти на публичната администрация, както и за обществени нужди, освен ако няма налична система за връщане на депозит.

В сферата на публичната администрация се предлагат и други мерки, като например даване на приоритет на закупуването на повторно използвани изделия, регулиране на промоцията на зелени покупки и забрана на използването на пластмаси за еднократна употреба в рамките на публични събития и местни тържества.

Местни бутилки за многократно пълнене със сайдер Намаляване на потреблението - Бизнес Галисия, Астурия и Навара

Произходът на негазирания сайдер, на който се радват в Астурия и съседните региони на Галисия и Навара, датира от поне римско време. От 1880 г. се произвежда и консумира в специални бутилки за многократно пълнене, изработени в стоманени форми, от местни ябълки в северозападна Испания. Благодарение на дизайна на бутилката, тя може да бъде както се казва „хвърлена“ (т.е. излята от височина над един метър) и може да се използва поне 50 пъти. Бутилките или се купуват празни, или се пълнят със сайдер и са обвързани с плащане на депозит.

Пълнят се приблизително 45 милиона бутилки годишно, но същите бавно се заместват от стъклото за еднократна употреба (и дори пластмасата) поради натиска от супермаркетите, които не са склонни да съхраняват използваните бутилки.

Ecologistas bg Acción и други местни НПО работят с регионалното правителство и местната индустрия за сайдер, за да запазят схемата за многократно зареждане на бутилките и свързаната с нея индустрия. Националното прилагане на наскоро приетата директива на ЕС за пластмасите за еднократна употреба трябва да осигури благоприятна рамка за да може тази инициатива да се разширява и възпроизвежда другаде.

ÁRBOL – Рециклиране на пособия за писане Повишаване на осведомеността - НПО Канарски острови

Proyecto ÁRBOL събира изхвърлени пособия за писане от всички Канарски острови, като кутиите за събиране са поставени близо до местата, където най-често се образуват отпадъците, например в училища, офиси и др.

Отпадъците са включени в програмата TerraCycle-BIC, в рамките на която пособията за писане стават суровини за производство на нови изделия като саксии, пейки и други градски съоръжения.

Първоначално краткосрочен проект, Proyecto ÁRBOL вече си е осигурил специално финансиране за разработване на текущи дейности за повишаване на осведомеността като беседи, семинари, образователни центрове и др. И продължава да събира пособия за писане, за да създава нови продукти с тях.

ШВЕЦИЯ

“През първата година от сътрудничеството Apotek Hjärtat, MQ и Joy намалиха използването на найлонови торбички с 53–65%, което представлява почти 12 милиона найлонови торбички и 124 тона пластмаса.”

Такси и данъци за найлоновите торбички

Намаляване на потреблението - НПО

Шведското общество за опазване на природата си сътрудничи с три големи вериги в Швеция - една аптека и два търговеца на дребно - за въвеждане на такса за найлоновите торбички в техните магазини.

През първата година от сътрудничеството Apotek Hjärtat, MQ и Joy намалиха използването на найлонови торбички с 53–65%, което представлява почти 12 милиона найлонови торбички и 124 тона пластмаса. През 2020 г. шведското правителство въведе данък върху найлоновите торбички, който се очаква да донесе 21 милиона Евро данъчни приходи.

Стимули за чашите за кафе BYO

Повишаване на осведомеността - Бизнес

Организацията Håll Sverige Rent („Поддържайте Швеция чиста“) проведе успешна кампания за намаляване на използването на чаши за еднократна употреба, като си сътрудничи с две от най-големите вериги магазини в страната, включително 7-Eleven.

Клиентите, които донесат собствена чаша, получават отстъпка за кафето и други топли напитки. Целта на кампанията е да се намали потреблението на чаши за еднократна употреба с 5%, което представлява половин милион чаши.

Въпреки че кампанията беше краткосрочна, тя предполага, че икономическите стимули могат да насърчат устойчиво поведение у потребителите.

Обществени поръчки за здравеопазване

Намаляване на потреблението - Държавни власти

Няколко региона в Швеция изследват въздействието върху климата на здравните системи и определят използването на изделия за еднократна употреба, като пластмасови торбички за отпадъци, ръкавици и защитно

облекло като основни проблеми. В южна Швеция около 41% от емисиите се произвеждат от производството и употребата на такива изделия.

В региона Еребро местните власти работят по адаптиране на работните режими към принципите на устойчивите обществени поръчки, за да намалят употребата на изделия за еднократна употреба в системата на здравеопазването. Някои от категории продукти, които подлежат на разглеждане, включват медицински чаши, калъфи за обувки и найлонови торбички.

Чинии Leafumade за еднократна употреба

Намаляване на потреблението - Бизнес

Leafumade имат за цел да ограничат традиционното използване на пластмасови и хартиени изделия за еднократна употреба, като предоставят пластини, направени от слоеве горещо пресовани листа. Компанията набра значителни средства чрез краудфъндинг и вече се разраства достатъчно, за да влезе в сътрудничество с най-големите супермаркети в Швеция и направи изделията им достъпни за потребителите.

Нулеви отпадъци в Стокхолм BYO

Намаляване на потреблението - НПО

Zero Waste Stockholm работи със собствениците на магазини, за да увеличи използването на съдове за многократна употреба, като кутии за обяд, чанти, чаши за многократна употреба и др. Всички участващи магазини са изброени на уебсайта на Zero Waste Stockholms.

Инициативата разработи собствена марка и стикери, за да подпомогне идентифицирането на магазините, където клиентите могат да донесат свои съдове за изнасяне на храна за вкъщи. В момента към инициативата са се приобцили 36 магазина в целия град.

ШВЕЙЦАРИЯ

Съдове за изнасяне на храна за вкъщи reCIRCLE Намаляване на потреблението + Бизнес

В рамките на бизнес модела reCIRCLE, първоначално разработен в Швейцария, бе лансирана система за връщане на депозити (DRS) за ресторанти, магазини за хранителни стоки или физически лица многократно използване на съдове и опаковки за храна. През 2020 г. reCIRCLE спечели престижна швейцарска награда, която идентифицира онези МСП, доказали се като най-добрите на своя пазар през последните 12 месеца.

Изделията включват:

КУТИИ reCIRCLE

- ОИзработени от 70% полибутилен терефталат (PBT) и 30% стъклени влакна (PBT GF30)
- ОКапак от полипропилен (PP)
- ОБез вреден бисфенол А (BPA), без материали от животински произход и пигменти, безопасни за храните

Лъжици и вилици reCIRCLE

- ОЛъжица и нож в едно
- ОИзработени от PBT

Чаши GOOD

- ОИзработени от PP
- ОБез BPA, без меламин, без полициклични ароматни въглеводороди (PAH)

Персонализирани КУТИИ reCIRCLE

Схемата е отворена за всички, от професионални заведения за обществено хранене и ресторанти до физически лица, заведения за хранене, училищни столове и корпоративни столове. Компанията има повече от 1300 партньори и търговски обекти, където контейнерите reCIRCLE могат да бъдат презареждани. reCIRCLE изчислява, че използването на неговите продукти спестява над 50 000 контейнера за еднократна употреба на ден.

Системата е изключително успешна и е приета в международен план, в Германия, Франция, Белгия, Чехия и Ирландия.

“Компанията има повече от 1300 партньори и търговски обекти, където контейнерите reCIRCLE могат да бъдат презареждани. reCIRCLE изчислява, че използването на неговите продукти спестява над 50 000 контейнера за еднократна употреба на ден.”

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

“Бизнес моделът вече се превърна в международен и към него се приобщиха големи марки като Starbucks и McDonalds в Сан Франциско, Калифорния със специални пилотни проекти.”

Картографиране на местата за презареждане с вода Намаляване на потреблението - НПО

Тази неправителствена организация със седалище в Бристол, Refill, картографира местата, където хората могат да презареждат своите бутилки за вода, и прави данните лесно достъпни за обществеността.

Стартирала инициативата през 2015 г. с цел намаляване на потреблението на пластмасови бутилки за еднократна употреба, НПО насърчава магазините, ресторантите и офисите да презареждат безплатно бутилките с чешмяна вода. Онези, които го правят, са включени в приложението Refill и им се предоставя стикер „Refill-Station“, който те могат с гордост да показват.

Първоначално стартирала в национален мащаб, кампанията прерастна в глобално движение, като местни и международни схеми за пълнене вече има в над 20 страни по света (Великобритания, Испания, Холандия, Франция, Норвегия, Швеция, Финландия, Дания, Германия, Италия, Португалия, Унгария, България, Гърция, Румъния, Полша, Латвия, Литва). Участват над 20 000 фирми. Всички участващи субекти могат да бъдат открити в специално приложение.

Чаши за многократна употреба CupClub Намаляване на потреблението - Бизнес

CupClub е основана през 2015 г. от носителя на престижни награди архитект, дизайнер и природозащитник Сафия Куреши и стартира дейност през април 2018 г. с първия си голям клиент Cushman & Wakefield. Това предприятие от ранга на МСП си партнира с марки, търговци и фирми, за да направи осигуряването на напитките по-устойчиво.

Съдовете за напитки са направени от по-устойчиви материали и се доставят и събират ежедневно, за да се измият и използват повторно - проектирани са да се използват повторно поне 1000 пъти. Услугите се предлагат на кафенета на дребно, ведомствени кафенета, столове, ресторанти, пунктове за кафе/чай, станции за самообслужване и автомати за продажба на напитки.

Бизнес моделът вече се превърна в международен и към него се приобщиха големи марки като Starbucks и McDonalds в Сан Франциско, Калифорния със специални пилотни проекти.

Несъдържащи пластмаса контейнери за доставяне на храна за къщи Dabbadrop Намаляване на потреблението - Бизнес

Лондон

Dabbadrop е базирана в Лондон услуга за устойчиво и освободено от пластмаси доставяне на храна за къщи. Ястията се поръчват предварително и се доставят с велосипед в контейнери от неръждаема стомана.

Откакто компанията стартира през ноември 2018 г. се изчисляват, че благодарение на доставянето чрез Dabbadrop са спестени 17 820 пластмасови контейнера. Освен това, чрез доставянето по този начин са изминати 8 700 км с колело, без вредни емисии към околната среда.

Чаши за многократна употреба Brighton Uni Намаляване на потреблението - Училища и университети

В университета в Брайтън схемата, визираща чаши My Cup за многократна употреба насърчава персонала, студентите и посетителите да избягват използването на чаши за кафе за еднократна употреба. Целта на схемата е да се намали броя на чашите за еднократна употреба с 125 000 годишно. Клиентите могат да използват собствена чаша или да закупят Ecoffee Cup, чаша от биологичен материал за многократна употреба, предлагана в кампуса за 6,95 GBP. Всяка чаша включва безплатна напитка и като събират печати върху капачката на My Cup всеки път, когато пълнят чашата си, клиентите получават всяка единадесета напитка безплатно.

Първото село без пластмаса в Уелс Намаляване на потреблението - Държавни власти

Аберпорт

Разположено на западния бряг на Уелс, село Аберпорт цели да стане първото място без пластмасови изделия за еднократна употреба в Уелс. Местният жител и режисьор Гейл Тюдор стартира кампанията след обиколка за установяване на факти по британското крайбрежие, за оценка на въздействието на изхвърлените пластмаси върху морския живот и брега.

Кръчмата на Aberporth премина от пластмасови към хартиени сламки и избягва пликчета с подправки, а млякото се продава в стъклени бутилки. Селото е забранило и пластмасовите прибори за хранене. Поредица от дейности за набиране на средства включва кампания с плакати, насочена към повишаване на осведомеността сред жителите на селото и посетителите.

НАЙ-ДОБРИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРАКТИКИ

Контейнери за доставяне вкъщи reCIRCLE Намаляване на потреблението + Бизнес

Бизнес моделът reCIRCLE, първоначално разработен в Швейцария, предлага система за връщане на депозити (DRS) за ресторанти, магазини за хранителни стоки или физически лица, които работят със съдове и опаковки за доставяне на храна за вкъщи. Компанията оценява ползите за околната среда, реализирани благодарение на употребата на своите продукти, и оповестява тази информация пред обществеността.

Тази лесна за употреба система с контейнери за многократна употреба вече е въведена в Германия, Франция, Белгия, Чехия и Ирландия. Вижте раздела за Швейцария в този каталог за повече подробности относно схемата.

Картографиране на местата за зареждане с вода Намаляване на потреблението - НПО

Тази неправителствена организация със седалище в Бристол, Refill, картографира местата, където хората могат да презареждат своите бутилки за вода, и прави данните лесно достъпни за обществеността.

Стартирала инициативата през 2015 г. с цел намаляване на потреблението на пластмасови бутилки за еднократна употреба, НПО насърчава магазините, ресторантите и офисите да презареждат безплатно бутилките с чешмяна вода. Онези, които го правят, са включени в приложението Refill и им се предоставя стикер „Refill-Station“, който те могат с гордост да показват.

Първоначално стартирала в национален мащаб, кампанията прерастна в глобално движение, като местни и международни схеми за пълнене вече има в над 20 страни по света (Великобритания, Испания, Холандия, Франция, Норвегия, Швеция, Финландия, Дания, Германия, Италия, Португалия, Унгария, България, Гърция, Румъния, Полша, Латвия, Литва). Участват над 20 000 фирми. Всички участващи субекти могат да бъдат открити в специално приложение.

Щадящи морските ресурси ресторанти Намаляване на потреблението + НПО

Ocean Friendly Restaurants е програма за сертифициране, която има за цел да подпомогне «зеления» преход на хранително-вкусовата промишленост. За първи път е стартирана от НПО Surfrider Foundation в САЩ, а в Европа е адаптирана от Surfrider Foundation Europe.

Програмата е дефинирала набор от насоки, с които европейските собственици на ресторанти могат да се съобразят, за да бъдат сертифицирани. Програмата насочва собствениците на ресторанти към устойчиво поведение и им помага да намалят въздействието от дейността си, като в същото време предоставя на клиентите по-голяма прозрачност и възможност да избират ресторанти, които споделят техните ценности.

Сред осемте критерия, които ресторантите трябва да удовлетворят, за да бъдат окачествени като ресторанти, щадящи морските ресурси, някои са пряко свързани с борбата срещу замърсяването с пластмаси: не трябва да се използва експандиран полистирол или пластмаси за еднократна употреба; забранява се продажбата на пластмасови бутилки за напитки, консумирани на място; извън ресторанта трябва да има пепелници или кофи за боклук, в които пушачите да изхвърлят цигарените фасове.

Магазини без опаковки Повишаване на осведомеността - НПО

Провеждан от консултантска компания Eunomia в сътрудничество с Réseau Vrac и мрежата Zero Waste Europe, докладът за магазините без опаковки в Европа за 2019 г. представя актуалното състояние на продажбите в неупакован вид и алтернативите без опаковки в целия ЕС.

ВУО в супермаркетите Carrefour Намаляване на потреблението - Бизнес

От 2019 г. клиентите на супермаркетите Carrefour могат да носят собствени съдове, когато купуват храна от месните, рибните и плодовите отдели в магазините в редица европейски страни, включително Франция, Белгия, Полша и Испания. Това ще бъде последвано от повече страни, но изпълнението зависи от националните дадености.

Тази инициатива е част от много по-широката кампания Закон за хранителните продукти за по-добро хранене, иницирана от Carrefour през 2018 г. Въпреки че кампанията е замислена по същество като средство за изграждане на имидж, ако опциите „донесете си“ са налични във всички обекти на Carrefour, съответното намаляване на опаковките за еднократна употреба би било огромно. Прилагането на мерките от Закона за хранителните продукти в 30 държави трябва да се осъществи до 2022 г.

Инициативи за почистване на морските плажове Повишаване на осведомеността - НПО

Тази програма, която отбелязва своята 25^{-та} годишнина през 2019 г., е част от кампанията на Surfrider Foundation Europe за повишаване на осведомеността по въпроса за морските отпадъци чрез събиране на данни на място и информационния принос на гражданите.

През 2019 г. в 54 държави бяха организирани 2 279 кампании за събиране на отпадъци с обединения принос на 83 417 души. Благодарение на събраната информация Surfrider успя да алармира вземащите решения субекти и бизнеса за неотложността на противодействието на замърсяването с пластмаси и микропластмаси, подкрепяйки аргументите си с конкретни цифри и примери за най-замърсяващите компоненти, засягащи европейските брегови линии и водни обекти.

Програмата публикува ежегоден доклад, който откроява десетте най-проблемни точки в Европа и в отделните морски басейни и споделя впечатляващи истории за мобилизацията в борбата срещу морски отпадъци. Според екологичния доклад за 2019 г., издаден през 2020 г., най-събираният отпадък през 2019 г. са фасовете от цигари. Събрани са общо 4 027 435 фасове, представляващи 400 пъти височината на Айфеловата кула.

Наскорно Ocean Initiatives се обедини с Европейската агенция за околната среда и приканва организаторите да оповестяват данни чрез приложението [Marine Litter Watch](#).

Litterati - глобално приложение за отпадъците Повишаване на осведомеността - Бизнес

Litterati е приложение, което позволява на потребителите - физически лица, фирми, представители на индустрията и държавни власти - да изготвят геомаркирани изображения на местата с отпадъци. След това данните се записват, картографират и използват като ръководство за разработване и прилагане на ефективни решения.

Общността, ангажирана с Litterati нарастна до над 160 000 души в 165 страни. Всеки може да се присъедини към мисията на Litterati да наблюдава замърсяването с пластмаси, повишава осведомеността и подпомага почистването на Земята, като елементарно изтегли приложението Litterati от всяко интелигентно устройство и заснеме местата с отпадъци.

Глобалната база данни за отпадъците на Litterati се използва в качеството на информация за правителствената политика, подпомага прехода към по-екологични опаковки и вдъхновява за поемане на по-голяма лична отговорност от страна на гражданите.

Ръководство за градове без пластмасови бутилки Повишаване на осведомеността - НПО

Разработено от Surfrider Foundation Europe, това ръководство предоставя на вземащите решения каталог от 20 инициативи и най-добри практики, които биха могли да инспирират прилагането на мерки на местно ниво за справяне със замърсяването с пластмасови бутилки.

Всяка година в Европа се използват средно 52 милиарда пластмасови бутилки за вода. Обикновено всяка бутилка се използва в продължение на по-малко от 24 часа, но отнема повече от 1000 години, за да се разгради в околната среда. Ръководството е структурирано около пет ключови приоритетни действия: ограничаване при източника, насърчаване на алтернативи, подобряване на дизайна, подобряване в контекста на «завършека на живота» и информиране и повишаване на осведомеността на гражданите.

НАЙ-ДОБРИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРАКТИКИ

Ръководството за най-добрите практики е един от резултатите и действията в рамките на текущата кампания „Бягство от пластмасовия прилив“ на Surfrider Foundation Europe. Тази кампания мобилизира гражданите, бизнеса, публичните институции и правителствата да трансформират начина, по който се произвежда и консумира за противодействие на замърсяването с пластмаси и опазване на здравето на океана.

Забрана за найлоновите торбички - ръководство за местните власти Забрани - НПО

Разработено от Surfrider Foundation Europe, това ръководство е ориентирано към местните власти, които желаят да намалят потреблението на пластмасови торбички за еднократна употреба в обхвата на своите територии. Като откроява 20-те най-добри практики или инициативи за справяне със замърсяването с найлонови торбички в различни части на планетата, докладът възнамерява да:

- ръководи действията на общините, ангажирани с намаляването на потреблението на пластмасови торбички за еднократна употреба;
- укрепва връзките между местните власти, гражданите, сдруженията и бизнеса, които са реализирали инициативи или желаят да се включат;

Препратки

Събирането на данни за целите на този общоевропейски каталог за най-добрите практики беше извършено през 2020 г. от Seas At Risk с приноса на неправителствени организации, членове на различни международни мрежи, включително Seas At Risk, Friends of the Earth Europe, Zero Waste Europe и движението Break Free. Бяха използвани и редица публично достъпни публикации или онлайн платформи, представящи най-добри практики, включително:

- откроява и споделя смелите и интересни начинания; и
- приканва и убеждава други местни власти да забранят найлоновите торбички за еднократна употреба.

Докладът също така дава идеи и съвети за органите на по-високо ниво, бизнеса, гражданите или групите, които искат да приложат действия срещу найлоновите торбички за еднократна употреба.

Забрана на найлоновите торбички - ръководство за търговци Забрани - НПО

Целта на това ръководство, разработено от Surfrider Foundation Europe, е да подкрепи европейските търговци на дребно за преминаване към магазини без пластмасови торбички. Обрисувайки седем предизвикателства, които трябва да бъдат посрещнати, това ръководство дава обединен отговор на всички въпроси, които търговците на дребно са задали във връзка с евентуалното бъдеще без пластмасови торбички за своя магазин, от алтернативни решения до добри практики, които вече се прилагат от други търговци. То предоставя на търговците на дребно инструменти за внедряване на предложените решения, «ръка за ръка» с техните клиенти, като същевременно подобрява имиджа на техния магазин - без пластмасови торбички.

Най-добри практики за повторна употреба на BFFP, които могат да бъдат открити на уебсайта [We Choose Reuse](#)

Ръководство на ССВ (Чиста балтийска коалиция), [How municipalities can reduce the use of Single-Use Plastics on a local level](#)

Решения на [Benchmark des solutions](#), публикувани от френската неправителствена организация No Plastic in

My Sea през 2020 г.

Инициативата [Plastic smart cities initiative](#) на WWF

**НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА
НАМАЛЯВАНЕ НА УПОТРЕБАТА И
ПОСТЕПЕННО ЕЛИМИНИРАНЕ НА
ПЛАСТМАСИТЕ ЗА ЕДНОКРАТНА
УПОТРЕБА В ЕВРОПА**

